ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 22ας Δεκεμβρίου 1999

για το καθεστώς των κρατικών ενισχύσεων που θέσπισε η Ιταλία υπέρ της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα I της συνθήκης ΕΚ (νόμος αριθ. 68, της 27ης Σεπτεμβρίου 1995, της περιφέρειας της Σικελίας)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(1999) 5202]

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(2000/319/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Αφού κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο [1] και έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ιταλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με επιστολή της τής 8ης Αυγούστου 1995, βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης, ανακοίνωσε στην Επιτροπή για λογαριασμό της περιφέρειας της Σικελίας σχέδιο περιφερειακού νόμου, το οποίο στη συνέχεια μετατράπηκε στον νόμο αριθ. 68 της 27ης Σεπτεμβρίου 1995, της περιφέρειας της Σικελίας «περί σύστασης ταμείου εγγύησης για την παγιοποίηση των ακάλυπτων χρεών των βιομηχανικών και εμπορικών επιχειρήσεων και ταμείου για την παγιοποίηση των χρεών των βιοτεχνικών επιχειρήσεων, καθώς και περί ενισχύσεων στους εμπόρους» (εφεξής «νόμος αριθ. 68/95»).

(2) Η εξέταση των εν λόγω μέτρων διαχωρίστηκε ως ακολούθως:

Με τον αριθμό ενίσχυσης N 750/A/95, η Επιτροπή εξέτασε και ενέκρινε βάσει των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης [επιστολή της Επιτροπής SG (96) D/8236 της 24ης Σεπτεμβρίου 1996] κατά πόσον τα μέτρα που περιέχονται στον ανωτέρω νόμο εφαρμόζονται σε άλλους τομείς εκτός από τη γεωργία, την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια.

Η Επιτροπή εξέτασε, στα πλαίσια της ενίσχυσης N 750/B/95, την εφαρμογή στη γεωργία, την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια των μέτρων που προβλέπει ο προαναφερθείς νόμος.

(3) Η Επιτροπή ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες στις 2 Οκτωβρίου 1995 (αριθ. τέλεξ 36342), στις 13 Μαρτίου 1996 (αριθ. τέλεξ 11717) και στις 2 Σεπτεμβρίου 1996 (αριθ. τέλεξ 33700). Η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ιταλίας παρέσχε ορισμένες από τις πληροφορίες που της ζητήθηκαν με επιστολές της, της 18ης Ιουλίου και της 6ης Νοεμβρίου 1996.

Στις 3 Δεκεμβρίου 1996 (αριθ. τέλεξ 46422) ζητήθηκαν από τις ιταλικές αρχές ακριβείς και λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με το κατά τομέα πεδίο εφαρμογής όλων των διατάξεων που περιέχονται στον περιφερειακό νόμο αριθ. 68/95.

Οι ιταλικές αρχές διαβίβασαν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με το άρθρο 6 του υπό εξέταση περιφερειακού νόμου, με επιστολή τους στις 15 Σεπτεμβρίου 1997. Αντιθέτως, δεν διαβίβασαν καμία από τις υπόλοιπες ζητηθείσες πληροφορίες. Σε συνέχεια σχετικής υπόμνησης που έστειλε η Επιτροπή, στις 22 Οκτωβρίου 1997, οι ιταλικές αρχές, με επιστολή τους της 28ης Οκτωβρίου 1997, πληροφόρησαν την Επιτροπή ότι δεν έχουν άλλα στοιχεία στη διάθεσή τους.

Στις 24 Σεπτεμβρίου 1997, η Επιτροπή ενέκρινε την ενίσχυση N 750/A/95 [επιστολή προς την ιταλική κυβέρνηση SG(96) D/8236].

Με βάση τις πληροφορίες που παρέσχον οι ιταλικές αρχές, είναι βέβαιο ότι τα άρθρα 6 και 7 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 εφαρμόζονται στους τομείς της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα I της συνθήκης ΕΚ. Όσον αφορά τις υπόλοιπες διατάξεις, οι ιταλικές αρχές δεν απάντησαν στην αίτηση που υπέβαλαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής αναφορικά με το κατά τομέα πλαίσιο εφαρμογής των καθεστώτων ενίσχυσης όπως προβλέπεται στα άρθρα 1, 3 και 5 του ίδιου νόμου (αίτηση που στάλθηκε με τέλεξ στις 3 Δεκεμβρίου 1996).

(4) Η Επιτροπή, με επιστολή της στις 13 Φεβρουαρίου 1998 [SG (98) D/1223], ανακοίνωσε στην Ιταλία την απόφασή της να κινήσει διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ σχετικά με την εφαρμογή μέτρων αυτού του είδους στη γεωργία, την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια.

[1] ΕΕ C 86 της 21.3.1998, σ. 3.

(5) Η απόφαση της Επιτροπής για την κίνηση της διαδικασίας δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* [2]. Η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τις εν λόγω ενισχύσεις.

(6) Οι ιταλικές αρχές υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους στην Επιτροπή, με επιστολή τους στις 30 Ιουνίου 1998. Δεν ελήφθησαν παρατηρήσεις από άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής σε συνέχεια άτυπης συνάντησής τους με τις ιταλικές αρχές, όπου οι ιταλικές αρχές εκδήλωσαν την πρόθεσή τους να ζητήσουν χωριστή εξέταση της ενίσχυσης που προβλέπει το άρθρο 6 του νόμου από τα άλλα μέτρα για τα οποία κινήθηκε διαδικασία βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης, ζήτησαν συμπληρωματικές πληροφορίες για το άρθρο 6 (αριθ. τέλεξ 42510 της 10ης Νοεμβρίου 1998). Οι ιταλικές αρχές υπέβαλαν, με επιστολή τους της 19ης Νοεμβρίου 1998, στις υπηρεσίες της Επιτροπής συμπληρωματικές παρατηρήσεις για το άρθρο αυτό.

(7) Η παρούσα απόφαση αφορά μόνον το εφαρμόσιμο των μέτρων ενίσχυσης στους τομείς που προβλέπονται από το παράρτημα I της συνθήκης (γεωργία, στην έννοια της πρωτογενούς παραγωγής, μεταποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων και προϊόντων αλιείας, καθώς και υδατοκαλλιέργεια). Στην παρούσα απόφαση ο όρος «εν αναφορά τομείς» θα δείχνει, αν δεν ορίζεται διαφορετικά, όλα τα προϊόντα γεωργίας και αλιείας που αναφέρονται στο παράρτημα I της συνθήκης ΕΚ.

II. **ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ**

(8) Τα μέτρα στα οποία αναφέρεται η παρούσα απόφαση είναι αποκλειστικά τα μέτρα που περιέχονται στα άρθρα του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95, όπως περιγράφονται κατωτέρω, εφόσον εφαρμόζονται σε προϊόντα του παραρτήματος I (αγροτικά προϊόντα και προϊόντα αλιείας). Τα μέτρα που περιέχονται στον περιφερειακό νόμο αριθ. 68/95, εφόσον είναι εφαρμόσιμα σε τομείς διαφορετικούς από εκείνους της γεωργίας, αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, εξετάστηκαν και εγκρίθηκαν από την Επιτροπή, με την επιστολή της SG (96) D/8236 της 24ης Σεπτεμβρίου 1996, κατά την έννοια των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ.

(9) **Άρθρο 1 του νόμου αριθ. 68/95**

Το άρθρο συστήνει δύο ταμεία εγγύησης (το ένα για τις επιχειρήσεις του βιομηχανικού τομέα και το άλλο για τις επιχειρήσεις του εμπορικού τομέα) τα οποία προορίζονται για την κάλυψη των κινδύνων που σχετίζονται με τις πράξεις χρηματοοικονομικής αναδιάρθρωσης οι οποίες άρχισαν κατ' εφαρμογή των ακολούθων διατάξεων: άρθρο 34 του περιφερειακού νόμου αριθ. 15/93, άρθρο 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 3 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95· άρθρο 44 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93.

(10) Η Επιτροπή ενέκρινε, στα πλαίσια της ενίσχυσης N 730/95, το καθεστώς ενισχύσεων που προβλέπεται από το άρθρο 34 του περιφερειακού νόμου αριθ. 15/93. Πρόκειται για ενίσχυση υπό μορφή μείωσης του επιτοκίου για τη χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων του βιομηχανικού τομέα.

(11) Το καθεστώς ενισχύσεων που προβλέπεται από το άρθρο 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 εγκρίθηκε ως de minimis ενίσχυση στα πλαίσια της ενίσχυσης N 472/94. Πρόκειται για καθεστώς ενισχύσεων για την εξομάλυνση των χρεών εμπορικών επιχειρήσεων.

(12) Η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση, αναφορικά με την ενίσχυση που προβλέπεται από το άρθρο 44 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93, στην οποία διαπιστώνεται ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά (απόφαση της 17ης Ιουλίου 1996, η οποία εγκρίθηκε στα πλαίσια της διαδικασίας C 30/95 — πρώην ενίσχυση N 113/B/93). Το εν λόγω άρθρο 44 προβλέπει ενισχύσεις υπό μορφή μείωσης του επιτοκίου πιστώσεων για τη διευθέτηση των τραπεζικών χρεών επιχειρήσεων που εμπορεύονται οπωροκηπευτικά προϊόντα και εσπεριδοειδή.

(13) **Άρθρο 3 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95**

Το άρθρο 3 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 τροποποιεί τους όρους εφαρμογής των ενισχύσεων που θεσπίστηκαν από το ανωτέρω καθεστώς το οποίο προβλέπεται από το άρθρο 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 για την εξομάλυνση των χρεών των εμπορικών επιχειρήσεων, καθεστώς που εγκρίθηκε ως de minimis ενίσχυση στα πλαίσια της ενίσχυσης N 472/94.

(14) **Άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95**

Το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 προβλέπει ενισχύσεις υπό μορφή μείωσης του επιτοκίου των δανείων που προορίζονται για την εξομάλυνση των χρεών των βιοτεχνικών επιχειρήσεων και εγκρίθηκε ως de minimis ενίσχυση στα πλαίσια της ενίσχυσης N 750/A/95.

(15) Σε ό, τι αφορά τα άρθρα 1, 3 και 5 της απόφασης έναρξης της διαδικασίας, η Επιτροπή διατύπωσε τις ακόλουθες παρατηρήσεις.

(16) Σε ό,τι αφορά το άρθρο 1, δεδομένου του υπάρχοντος μηχανισμού (η εγγύηση παρέχεται για δάνεια που απολαύουν των πρώτων περιφερειακών ενισχύσεων), το ασυμβίβαστο της ενίσχυσης, απαραίτητο για την παροχή της εγγύησης, πρέπει να εξεταστεί και σε σχέση με το ασυμβίβαστο της πρώτης ενίσχυσης που χορηγήθηκε υπό μορφή μείωσης του επιτοκίου, για τα δάνεια που είχαν ληφθεί για την παγιοποίηση των χρεών. Σε ό,τι αφορά την εγγύηση που παρεσχέθη από το Ταμείο για τις πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 του

[2] Βλέπε υποσημείωση 1.

περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93, επειδή η Επιτροπή είχε ήδη διαπιστώσει ότι αυτές οι πράξεις ήταν ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, με την ίδια λογική πρέπει να θεωρηθεί ότι και η εγγύηση είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά.

(17) Οι ιταλικές αρχές πληροφόρησαν την Επιτροπή, με επιστολή τους της 16ης Ιανουαρίου 1997, ότι το εν αναφορά άρθρο 44 — το οποίο δεν έχει ακυρωθεί επισήμως — δεν εφαρμόστηκε για το λόγο ότι οι χορηγήσεις που προβλέπει ο προϋπολογισμός γι' αυτό το καθεστώς του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 δεν είχαν εγκαίρως δεσμευθεί (πριν τη λήξη του προϋπολογισμού χρήσης 1993). Γι' αυτό το λόγο η αναφορά, που εμφανίζεται στο άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95, στο καθεστώς του άρθρου 44 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 δεν έχει καμία σχέση. Η Επιτροπή έλαβε γνώση αυτού κατά την έναρξη της διαδικασίας που κινήθηκε βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.

(18) Σε ό,τι αφορά τα άλλα καθεστώτα ενίσχυσης που συστάθηκαν από το άρθρο 1 του νόμου αριθ. 68/95, κατά τη διάρκεια της εξέτασης της χορηγηθείσας υπό μορφή εγγύησης ενίσχυσης ανέκυψαν αμφιβολίες σχετικά με το κατά πόσον τα καθεστώτα αυτά δεν είναι εφαρμόσιμα στους σχετικούς τομείς. Γι' αυτό το λόγο, ζητήθηκε από τις ιταλικές αρχές, στις 3 Δεκεμβρίου 1996, να ορίσουν επακριβώς το κατά τομέα πλαίσιο εφαρμογής κάθε μιας από τις διατάξεις του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 (και, συνεπώς, των καθεστώτων υπό εξέταση). Η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση, λόγω του ότι οι ιταλικές αρχές δεν χορήγησαν αυτές τις πληροφορίες, να αποκλείσει ότι τα άρθρα 1, 3 και 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 και οι προαναφερθείσες περιφερειακές διατάξεις δεν εφαρμόζονται και στους σχετικούς με την παρούσα απόφαση τομείς.

(19) Η Επιτροπή, κατά συνέπεια, δεν μπόρεσε να διαπιστώσει το ασυμβίβαστο με την κοινή αγορά των ενισχύσεων που προβλέπονται από τα άρθρα 1, 3 και 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95, υπό το φως των κριτηρίων αξιολόγησης που εφαρμόζονται στις κρατικές ενισχύσεις στους σχετικούς τομείς (ειδικά στις κρατικές εγγυήσεις και στις ενισχύσεις σε προβληματικές επιχειρήσεις). Γι' αυτό, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης σχετικά με τα άρθρα 1, 3 και 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95, στο μέτρο που τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται στους υπό συζήτηση τομείς.

(20) Η Επιτροπή ζήτησε από την ιταλική κυβέρνηση, στα πλαίσια αυτής της διαδικασίας, και σε ό,τι αφορά το καθεστώς που αναφέρεται στο άρθρο 34 του περιφερειακού νόμου αριθ. 15/93 (καθώς και στη διάταξη που περιέχεται στο άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 που αναφέρεται σ'αυτό), στο βαθμό που το καθεστώς είχε εφαρμοστεί και στους υπό συζήτηση τομείς, να της παράσχει πληροφορίες που θα της επέτρεπαν να διαπιστώσει την τήρηση των κανόνων που εφαρμόζονται στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων σ' αυτούς τους τομείς. Η Επιτροπή υπενθύμισε στην ιταλική κυβέρνηση, σχετικά με τα καθεστώτα που αναφέρονται στο άρθρο 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 (καθώς και στις διατάξεις των άρθρων 1 και 3 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 που σ' αυτό αναφέρονται) και στο άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95, ότι ο κανόνας de minimis δεν εφαρμόζεται στους υπό συζήτηση τομείς και ζήτησε από την ιταλική κυβέρνηση να επιβεβαιώσει ότι το καθεστώς είχε εφαρμοστεί και συνέχιζε πραγματικά να εφαρμόζεται σύμφωνα με τον προαναφερθέντα κανόνα, εκτός των τομέων στους οποίους αναφέρεται αυτή η απόφαση.

(21) **Άρθρο 6 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95**

Το άρθρο 6 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 προβλέπει ενισχύσεις υπό μορφή μείωσης του επιτοκίου των δανείων των οποίων η διάρκεια δεν υπερβαίνει το έτος και τα οποία χορηγούνται σε εμπορικές επιχειρήσεις με έδρα τη Σικελία, ο δε κύκλος εργασιών τους προέρχεται κατά, τουλάχιστον, 70 % από την πώληση οπωροκηπευτικών προϊόντων και εσπεριδοειδών εκτός της περιφέρειας.

(22) Το επιτόκιο με το οποίο επιβαρύνονται οι επιχειρήσεις μετά την εφαρμογή της μείωσης αντιστοιχεί στο επιτόκιο που καθορίζει το άρθρο 4 δεύτερο εδάφιο σημείο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 13/1996 και το ποσό του ευνοϊκού δανείου δεν μπορεί να υπερβεί το 50 % του μέσου κύκλου εργασιών των τελευταίων τριών ετών. Η πρόβλεψη του προϋπολογισμού γι' αυτό το μέτρο για την τριετία 1995-1997 ανέρχεται σε 15 000 000 ιταλικές λίρες, 70 % των οποίων προορίζεται για τον τομέα των εσπεριδοειδών.

(23) Σε ό,τι αφορά την ενίσχυση που προβλέπεται στο άρθρο 6 του νόμου αριθ. 68/95, η Επιτροπή, στην απόφαση για έναρξη της διαδικασίας, διατύπωσε ειδικά τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

«Για την αξιολόγηση αυτών των ενισχύσεων, οι ιταλικές αρχές επικαλέστηκαν τα κριτήρια που εφαρμόζει η Επιτροπή στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή πιστώσεων χρήσης πριν από την έναρξη ισχύος της νομοθεσίας με τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* C 44 της 16ης Φεβρουαρίου 1996 [1]. Τα υπό συζήτηση κριτήρια ήταν τα εξής: πρέπει να πρόκειται μόνο για "πίστωση περιόδου εμπορίας" που προορίζεται για την κάλυψη των εξόδων γενικού χαρακτήρα (αγορά μέσων παραγωγής, καταβολή εργατικών, κ.λπ.), το δάνειο δεν πρέπει να αφορά ένα και μοναδικό προϊόν και δεν πρέπει να είναι συνδεδεμένα με μία μοναδική πράξη. Η διάρκεια του δανείου δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες. Όμως ανακύπτουν αμφιβολίες σχετικά με τη δυνατότητα να θεωρηθούν οι υπό συζήτηση ενισχύσεις ως πραγματικά δάνεια διαχείρισης (στην έννοια των "πιστώσεων περιόδου εμπορίας") …

Πράγματι, εάν θεωρηθούν οι τρόποι χορήγησης της ενίσχυσης, και ιδίως ο περιορισμός των ενισχύσεων μόνο σε επιχειρήσεις "export oriented", καθώς και ο υπολογισμός του ποσού του δανείου με ευνοϊκό επιτόκιο (50 % του κύκλου εργασιών της επιχείρησης), η ενίσχυση μάλλον προσομοιάζει στον ορισμό ενισχύσεων στην εξαγωγή που αποτελούν αντικείμενο της ανακοίνωσης της Επιτροπής αναφορικά με την εφαρμογή του κανόνα de minimis ("ως ενίσχυση στην εξαγωγή εννοείται οποιαδήποτε ενίσχυση που έχει άμεση σχέση με τις εξαχθείσες ποσότητες […] ή με τα τρέχοντα έξοδα που έχουν σχέση με την εξαγωγική δραστηριότητα"). Η εν αναφορά ενίσχυση στην πραγματικότητα σχετίζεται άμεσα με τις εξαχθείσες ποσότητες, επειδή, κατά πρώτο λόγο, η σταθμισμένη αξία τους αποτελεί ήδη κριτήριο δικαιώματος της επιχείρησης στο μέτρο της ενίσχυσης και, κατά δεύτερο λόγο, για το γεγονός ότι το ποσό της ενίσχυσης υπολογίζε-

ται σε συνάρτηση με τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης (στον οποίο υπερτερούν τα έσοδα από εξαγωγές). Δεδομένων των ειδικών συνθηκών, η ενίσχυση — αν και εμφανίζεται υπό μορφή πίστωσης "κλασικής διαχείρισης" — έχει ως σκοπό (και ως αποτέλεσμα) να στηρίξει την εξαγωγική δραστηριότητα των δύο κατηγοριών προϊόντων στα οποία αναφέρεται το άρθρο 6 (οπωροκηπευτικά προϊόντα και εσπεριδοειδή) αφού προορίζεται για την κάλυψη ενός μέρους των σχετικών εξόδων. Συνεπώς, η ενίσχυση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως "πίστωση περιόδου εμπορίας" για την κάλυψη, από πλευράς του εμπόρου, της προκαταβολής των εξόδων που έχουν σχέση με τον κύκλο της γεωργικής παραγωγής, εν αναμονή των σχετικών εσόδων που αναφέρονται στον ίδιο κύκλο. Με βάση την πάγια πρακτική της Επιτροπής, οι εξαγωγικές ενισχύσεις είναι ενισχύσεις λειτουργίας και δεν απολαύουν καμίας των εξαιρέσεων του άρθρου 87 παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης [βλέπε την ανακοίνωση της Επιτροπής για τη μέθοδο εφαρμογής του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) των περιφερειακών ενισχύσεων]. Οι ενισχύσεις αυτές δεν παράγουν κανένα διαρκές αποτέλεσμα για την ανάπτυξη του κλάδου ή για την ανάπτυξη της υπό συζήτηση περιφέρειας, αφού με τη λήξη του μέτρου τα αποτελέσματά τους εκλείπουν. Γι' αυτό, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 93 (νυν άρθρο 88) παράγραφος 2 της συνθήκης σχετικά με το υπό συζήτηση μέτρο ενίσχυσης.

(1) Η εφαρμογή αυτού του κανονισμού στα νέα καθεστώτα ενίσχυσης έχει προς το παρόν ανασταλεί (βλέπε επιστολή της Επιτροπής, της 4ης Ιουλίου 1997, προς τα κράτη μέλη).»

(24) **Άρθρο 7 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95**

Το άρθρο 7 εξουσιοδοτεί το Istituto Regionale per il Credito alla Cooperazione (εφεξής IRCAC) να χορηγεί, — κατ' εφαρμογή του περιφερειακού νόμου αριθ. 37/78 — στις επιχειρήσεις που αποτελούνται από νέους, πιστώσεις με ευνοϊκό επιτόκιο, ως πιστώσεις χρήσης για την έναρξη της δραστηριότητάς τους.

(25) Ο περιφερειακός νόμος αριθ. 37/78 (που εν τω μεταξύ καταργήθηκε) προέβλεπε ένα καθεστώς ενισχύσεων υπέρ των νέων επιχειρηματιών και επέτρεπε τη χορήγηση α) ενισχύσεων υπό μορφή επιδότησης και πιστώσεων με μειωμένο επιτόκιο για την πραγματοποίηση επενδύσεων· β) ενισχύσεων υπό μορφή πιστώσεων με μειωμένο επιτόκιο, για τη διαχείριση των επιχειρήσεων κατά τη διάρκεια των πρώτων τριών ετών λειτουργίας που ακολουθεί την πραγματοποίηση των επενδύσεων και τη δοκιμή τους. Λόγω της καθυστέρησης της πραγματοποίησης των επενδύσεων, μερικοί συνεταιρισμοί (25 σύμφωνα με τις υπάρχουσες πληροφορίες) δεν μπόρεσαν να ξεκινήσουν την παραγωγική δραστηριότητα πριν το τέλος της περιόδου προαπόσβεσης (τρία έτη) για την επιστροφή των πιστώσεων για επενδύσεις και συνεπώς δεν μπόρεσαν να τις επιστρέψουν. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο αυτές οι επιχειρήσεις έχουν αποκλεισθεί από την πρόσβαση στις πιστώσεις διαχείρισης.

(26) Το άρθρο 7 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 επιτρέπει στην ουσία τη χορήγηση μιας από τις προβλεπόμενες από τον νόμο αριθ. 37/78 ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που, σύμφωνα μ' αυτό τον τελευταίο νόμο, δεν πληρούσαν τους όρους που ήταν απαραίτητοι για τη χορήγηση της ενίσχυσης. Η υπό εξέταση διάταξη επιτρέπει στις προαναφερθείσες επιχειρήσεις να τύχουν του δανείου διαχείρισης που προβλέπει ο νόμος αριθ. 37/78, υπό τον όρο ότι το ποσό του δανείου που χορηγείται με βάση τις διατάξεις αυτού του νόμου θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσο με το ύψος της χρέωσης (για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων). Το IRCAC προβαίνει στο συμψηφισμό των χρεών που δεν επιστράφηκαν με τη νέα πίστωση (με άλλα λόγια, η νέα χρηματοδότηση χρησιμεύει στην πραγματικότητα, τουλάχιστον μερικώς, στην επιστροφή ενός μέρους του δανείου που είχε χορηγηθεί για την πραγματοποίηση επενδύσεων).

(27) Σε ό,τι αφορά το άρθρο 7, η Επιτροπή διατύπωσε, στην απόφαση έναρξης της διαδικασίας, τις ακόλουθες παρατηρήσεις. Οι ενισχύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 πρέπει να αξιολογούνται υπό το φως των κριτηρίων που εφαρμόζονται συνήθως από την Επιτροπή για την εξέταση των ενισχύσεων που προορίζονται για την ελάφρυνση των χρηματοοικονομικών εξόδων των δανείων που συνήφθησαν για να χρηματοδοτήσουν επενδύσεις ήδη πραγματοποιηθείσες (κριτήρια που εφαρμόζονται στις γεωργικές επιχειρήσεις και στις επιχειρήσεις του αλιευτικού τομέα), σύμφωνα με τα οποία: η σωρευτική ισοδύναμη επιδότηση των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν όταν συνήφθησαν τα δάνεια και των προβλεφθεισών ενισχύσεων δεν μπορεί να είναι ανώτερη του ποσοστού που συνήθως αποδέχεται η Επιτροπή στον τομέα των ενισχύσεων στις επενδύσεις (στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής και στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα II — νυν παράρτημα I)· πρέπει να τηρούνται οι πιθανώς εφαρμόσιμοι κατά τομέα περιορισμοί. Οι εν λόγω ενισχύσεις πρέπει να είναι σύμφωνες με τις αναπροσαρμογές του ποσοστού των νέων δανείων για να λαμβάνουν υπόψη τη μεταβολή του κόστους του χρήματος — το ποσό των ενισχύσεων πρέπει να είναι μικρότερο ή ίσο με τη μεταβολή του ποσοστού των νέων δανείων — ή πρέπει να αφορούν γεωργικές επιχειρήσεις που παρέχουν εχέγγυα αποδοτικότητας, ιδίως στην περίπτωση κατά την οποία τα χρηματοδοτικά έξοδα που απορρέουν από τα υπάρχοντα χρέη είναι τέτοια που οι επιχειρήσεις κινδυνεύουν να βρεθούν σε δυσχερή κατάσταση ή ίσως ακόμη και να πτωχεύσουν· οι δυσχέρειες των επιχειρήσεων προέρχονται από εξωτερικούς παράγοντες της επιχείρησης και όχι από εσωτερικούς. Οι ιταλικές αρχές δεν παρέσχον καμία πληροφορία που να επέτρεπε την επαλήθευση του ασυμβίβαστου αυτών των κριτηρίων στην υπό συζήτηση περίπτωση. Γι' αυτό το λόγο η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης, σχετικά με τις ενισχύσεις που προβλέπονται από το άρθρο 7 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95.

(28) Πριν από την ολοκλήρωση της περιγραφής των μέτρων είναι αναγκαίο να επισημανθεί ότι το άρθρο 9 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 υποτάσσει σαφώς τις παρεμβάσεις που προβλέπονται από τον ίδιο νόμο στο αποτέλεσμα των διαδικασιών που προβλέπονται στο άρθρο 93 παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης. Επιπλέον, οι ιταλικές αρχές, με επιστολή τους της 30ής Ιουλίου 1998, εξήγησαν ότι οι χορηγήσεις που προβλέπονται από το άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου χάθηκαν πλήρως εξαιτίας της αδυναμίας έκδοσης των απαραίτητων δεσμευτικών αποφάσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου περί «δημόσιας λογιστικής» και, με επιστολή τους της 19ης Νοεμβρίου 1998, εξήγησαν ότι και η χορήγηση που προβλέπεται από το άρθρο 6 θα διαγραφεί τελείως από

τον περιφερειακό προϋπολογισμό εάν δεν υπάρξει απόφαση της Επιτροπής πριν από το τέλος του 1998.

III. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

(29) Οι ιταλικές αρχές παρατηρούν, με επιστολή τους της 30ής Ιουνίου 1998, ότι οι ενισχύσεις που προβλέπονται από τον περιφερειακό νόμο αριθ. 68/95 δεν φαίνεται, έχοντας υπόψη το γράμμα του νόμου και ελλείψει κατάλληλης διάταξης, να αποκλείουν τον τομέα παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα I (πρώην παράρτημα II) της συνθήκης (γεωργικά και αλιευτικά προϊόντα).

(30) Οι ιταλικές αρχές υπογραμμίζουν ακόμη ότι οι ενισχύσεις στον αγροτικό τομέα έχουν ως σκοπό την εξισορρόπηση των μειονεκτημάτων (εποχικότητα της παραγωγής και δομή των επιχειρήσεων) που πλήττουν τους εμπόρους αγροτικών προϊόντων σε σχέση με εκείνους των άλλων οικονομικών τομέων και ότι σε κάθε περίπτωση η ενίσχυση θα εδίδετο σε όλους τους επιχειρηματίες του κλάδου χωρίς διάκριση και ανεξάρτητα από τον τύπο της γεωργικής δραστηριότητας.

(31) Οι ιταλικές αρχές επισημαίνουν επίσης την ιδιαιτερότητα των παρεμβάσεων που προορίζονται στην εξισορρόπηση της γενικευμένης μειονεκτικής κατάστασης των νησιωτικών επιχειρήσεων, κατάσταση που απορρέει από τα υψηλά επιτόκια τα οποία στη Σικελία είναι κατά μέσο όρο πιο υψηλά σε σχέση με εκείνα της υπόλοιπης Ιταλίας, τονίζοντας ότι αυτό το μειονέκτημα μπορεί να προκαλέσει αποτελέσματα που νοθεύουν τον ανταγωνισμό. Οι εθνικές αρχές συμπεραίνουν, ακριβώς γι' αυτό το λόγο, ότι οι ενισχύσεις υπό μορφή επιδότησης του επιτοκίου, αν και εμφανίζονται ως ενισχύσεις λειτουργίας, μπορούν κατ' εξαίρεση να θεωρηθούν αποδεκτές. Οι ενισχύσεις αυτές, σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές, δεν ήταν ασυμβίβαστες με την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία κατά την ημερομηνία έκδοσης του νόμου αριθ. 68/95 επειδή: α) η μέγιστη διάρκεια του δανείου είναι ένα έτος· β) οι ενισχύσεις δεν περιορίζονται σε ένα και μόνο προϊόν και σε μία και μόνο πράξη. Επιπλέον, η ίδια νομοθεσία δεν καθορίζει όρια έντασης και επιτρέπει την ετήσια ανανέωση του ευνοϊκού δανείου.

(32) Οι εθνικές αρχές παρατηρούν περαιτέρω ότι, στο υπό συζήτηση θέμα, δεν πρόκειται τόσο για χορήγηση δανείων για τις βραχυπρόθεσμες ανάγκες των επιχειρήσεων, όσο για την εξομάλυνση χρεών που προκύπτουν από βραχυπρόθεσμες στρατηγικές δανειοδοτήσεις, που έχουν χορηγηθεί με πολύ υψηλά επιτόκια τα οποία αλλοιώνουν τις συνθήκες ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων των νησιών σε σχέση με τις επιχειρήσεις της υπόλοιπης Ιταλίας και τις επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές, εάν οι επιχειρήσεις μπορούσαν να βασιστούν σε βραχυπρόθεσμα δάνεια με επιτόκιο ίσο με το ευνοϊκό επιτόκιο, ίσο περίπου με το μέσο επιτόκιο που εφαρμόζεται εκτός των νήσων, δεν θα ευρίσκοντο εκτεθειμένες στην σημερινή κατάσταση. Συνεπώς, ο νόμος τείνει να εξισορροπήσει το αρχικό μειονέκτημα των επιχειρήσεων της Σικελίας που δεν μπόρεσαν να τύχουν των ωφελειών που προβλέπονται από τη νομοθεσία άλλων κρατών. Επιπλέον, η δυνατότητα ετήσιας ανανέωσης δανείων αυτού του είδους, η οποία επιτρέπεται από την προαναφερθείσα κοινοτική νομοθεσία, θα μείωνε, υποθέτοντας ότι υφίσταται ανάγκη, την πρόβλεψη που περιέχει η περιφερειακή νομοθεσία σχετικά με τη διάρκεια της απόσβεσης του δανείου σε 36 μήνες. Σύμφωνα πάντα με τις εθνικές αρχές, πρέπει να επισημανθεί η διάρκεια της απόσβεσης αφού το δάνειο θα μειωνόταν ήδη αρχής γενομένης από τον πρώτο μήνα της χορήγησής του, γεγονός που συνεπάγεται ότι η μέση διάρκειά του θα ήταν σαφώς μικρότερη από τους 36 μήνες.

(33) Οι ιταλικές αρχές παρατηρούν επίσης ότι στην επιδείνωση του προβλήματος συμβάλλει και η αδυναμία, για πολλές επιχειρήσεις, να τύχουν των ωφελειών που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία εξαιτίας της ανεπαρκούς διαθεσιμότητας των κεφαλαίων που να προορίζονται ως εγγύηση των απαιτουμένων πιστωτικών πράξεων. Όμως, η ανεπάρκεια αυτή δεν πρέπει να θεωρηθεί σε απόλυτους όρους καθόσον, με ίσες εγγυήσεις, οι ίδιες τράπεζες θα ήταν διατεθειμένες να χορηγήσουν σε επιχειρηματίες άλλων περιφερειών εκείνο που αντιθέτως αρνούνται στους επιχειρηματίες των νήσων. Οι λόγοι του τελευταίου γεγονότος πρέπει να αναζητηθούν, κατά τις εθνικές αρχές, στις τοπικές και οικονομικές συνθήκες ίδιες της Σικελίας που την θέτουν σε μειονεκτική θέση σε σχέση με τις άλλες περιφέρειες της Ιταλίας. Σύμφωνα με τις ίδιες αρχές, το άρθρο 1 του νόμου τείνει να απαλείψει αυτή τη διαφοροποίηση που θέτει σε μειονεκτική θέση τους επιχειρηματίες των νήσων.

(34) Οι ιταλικές αρχές παρατηρούν κατόπιν ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο άρθρο 3 του νόμου και ότι η ενίσχυση που προβλέπεται από το άρθρο 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 (του οποίου το άρθρο 3 του υπό εξέταση νόμου αποτελεί τροποποίηση) εγκρίθηκε ως de minimis ενίσχυση. Οι ίδιες αρχές παρατηρούν επίσης ότι, κατ' αντιδιαστολή προς ό,τι συνέβη με το άρθρο 44 του ίδιου περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 (για το οποίο η Επιτροπή εξέδωσε αρνητική απόφαση στις 17 Ιουλίου 1996), «οι εθνικές αρχές είχαν λάβει υπόψη τους "τη σιωπηλή συναίνεση" που είχε θεωρηθεί ότι νομίμως μπορούσε να εξαχθεί από το γεγονός ότι σε διάστημα μερικών ετών (τριών) η αρμόδια διεύθυνση (πληροφορημένη, όπως συμβαίνει συνήθως, από άλλες υπηρεσίες) δεν είχε προβάλει καμία αντίρρηση σε ό,τι αφορά το προαναφερθέν άρθρο 43». Σύμφωνα με τις εθνικές αρχές, οι παρατηρήσεις αυτές είναι εφαρμόσιμες στο άρθρο 1 του νόμου αριθ. 68/95, εκεί όπου το τελευταίο παραπέμπει στο άρθρο 3 του ίδιου νόμου και στο άρθρο 43 του νόμου αριθ. 25/93.

(35) Οι εθνικές αρχές επισημαίνουν επίσης ότι η δέσμευση στον προϋπολογισμό που προβλέπεται για τους στόχους του άρθρου 1 εχάθη πλήρως, δεδομένης της αδυναμίας έκδοσης αποφάσεων δέσμευσης σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το νόμο περί «δημόσιας λογιστικής».

(36) Οι εθνικές αρχές παρατηρούν ότι, σε ό,τι αφορά ιδίως το άρθρο 6 του νόμου αριθ. 68/95, αυτό το άρθρο δεν εισάγει ένα νέο καθεστώς ενίσχυσης, αλλά πρέπει να θεωρηθεί ως μια επαναχρηματοδότηση του άρθρου 48 του νόμου αριθ.

32/91. Το άρθρο 48 του νόμου 32/91, που εξετάστηκε από την Επιτροπή στα πλαίσια της ενίσχυσης N 377/91, ενέκρινε για την τριετία 1991-1993 το ποσό των 30 000 εκατομμυρίων ιταλικών λιρών για την παροχή δανείων διαχείρισης, διάρκειας όχι μεγαλύτερης του ενός έτους, με ευνοϊκό επιτόκιο, σε εκείνες τις εταιρείες των οποίων οι πωλήσεις οπωροκηπευτικών προϊόντων και εσπεριδοειδών εκτός του εδάφους της περιφέρειας αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 70% του κύκλου εργασιών τους. Ο κανονισμός αυτός δεν αναφερόταν σε κανένα συγκεκριμένο έτος εμπορίας και έθετε, αντιθέτως, ως αποκλειστικό όρο τις εγγραφές στον προϋπολογισμό. Με την ενεργοποίηση αυτού του ωφελήματος που εισήχθη από το προαναφερθέν άρθρο, στην εφαρμογή του οποίου η Επιτροπή δεν αντετάχθη, οι εθνικές αρχές δεν κατόρθωσαν να χρησιμοποιήσουν τη συνολική εγγραφή του προϋπολογισμού που προβλέπει ο νόμος. Άλλωστε, και μεγάλο μέρος του κονδυλίου που χρησιμοποιήθηκε, ίσο με 17 000 ιταλικές λίρες ενεργοποιήθηκε μόνο κατά τη διάρκεια του 1993 και συνεπώς με καθυστέρηση σε σχέση με τα προβλεπόμενα έτη από τον ίδιο νόμο. Τούτο είχε ως συνέπεια για τους δικαιούχους, οι οποίοι είχαν ήδη εκτεθεί χρηματοοικονομικώς με τις τράπεζες για τις περιόδους εμπορίας 1991, 1992 και 1993, να επωφεληθούν των ευνοϊκών διατάξεων του νόμου. Κατά συνέπεια, το άρθρο 6 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 και το άρθρο 7 του περιφερειακού νόμου αριθ. 81/95 είχαν ως στόχο την ανάκτηση του μέρους του κονδυλίου του προβλεπόμενου από το άρθρο 48 του νόμου αριθ. 32/91 που δεν είχε χορηγηθεί και, ιδίως, με τα άρθρα 6 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95, να επιτραπεί η μείωση των τόκων επί των ακαλύπτων χρεών των ετών που έπονται του 1993 και μέχρι το 1995/96. Ως εκ τούτου, το άρθρο 6 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 και το άρθρο 7 του περιφερειακού νόμου αριθ. 81/95 αποτελούν συμπλήρωμα, από χρηματοοικονομικής πλευράς, του άρθρου 48 του νόμου αριθ. 32/91 στον οποίο η Ευρωπαϊκή Κοινότητα αναγνώρισε την ιδιαιτερότητα της φύσης του. Έχοντας υπόψη το γεγονός ότι το άρθρο 6 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 προβλέπει χορηγήσεις μέχρι το 1997, ότι αυτό το άρθρο δεν μπορεί παρά να θεωρηθεί επαναχρηματοδότηση του άρθρου 48 του νόμου αριθ. 32/91 του οποίου αναπαράγει το περιεχόμενο και τέλος ότι η Επιτροπή ανέστειλε, με επιστολή της της 19ης Δεκεμβρίου 1997, και μέχρι τις 30 Ιουνίου 1998, την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων για βραχυπρόθεσμα ευνοϊκά δάνεια στον αγροτικό τομέα, οι ιταλικές αρχές συμπεραίνουν ότι το άρθρο 6 μπορεί να θεωρηθεί συμβιβάσιμο με τους κοινοτικούς κανόνες που ήταν σε εφαρμογή κατά την εξέταση του άρθρου 48 του νόμου αριθ. 32/91. Οι ίδιες αρχές παρατηρούν επίσης ότι, σε περίπτωση που η Επιτροπή προτίθεται να τροποποιήσει την προηγούμενη κατεύθυνση και επιθυμεί να εξετάσει τη νομοθεσία που αφορά τις ενισχύσεις στην εξαγωγή, όπως κατεδείχθη στην απόφαση έναρξης της διαδικασίας, οι αρχές αυτές θα λάβουν υπόψη τους αυτού του είδους τη νέα κατεύθυνση, που παρόλα αυτά, θα εμφανίζεται τουλάχιστον ως άκαιρη, δεδομένου ότι οι προηγούμενες εμπειρίες είχαν νομίμως κατευθύνει τον περιφερειακό νομοθέτη προς μια λύση που παρουσιαζόταν συνεπικουρούμενη από την καλή έκβαση της προηγούμενης εμπειρίας.

(37) Οι ιταλικές αρχές, με επιστολή τους της 19ης Νοεμβρίου 1998, ενόψει του πιθανού διαχωρισμού της εξέτασης του μέτρου από το υπόλοιπο της ανακοίνωσης, υπέβαλαν στην Επιτροπή περαιτέρω παρατηρήσεις επί του άρθρου 6 του νόμου αριθ. 68/95. Σκοπός αυτών των παρατηρήσεων ήταν η αμφισβήτηση του ορισμού της υπό εξέταση ενίσχυσης ως «ενίσχυση στην εξαγωγή». Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές η προβλεπόμενη ενίσχυση δεν μπορεί να ορισθεί ως ενίσχυση στην εξαγωγή για τους ακόλουθους λόγους:

α) η πλειοψηφία των ιταλικών επιχειρήσεων εσπεριδοειδών ή άλλων χωρών της Ένωσης, που απολαύουν εγκεκριμένων ενισχύσεων, τείνουν να εξάγουν σημαντική ποσότητα της παραγωγής τους και, σίγουρα η πλειοψηφία αυτών, εκτός των εθνικών περιοχών όπου ανήκουν. Γι' αυτό, ο ορισμός των πωλήσεων που πραγματοποιούνται εκτός της περιφέρειας, αλλά εντός των εθνικών συνόρων, ως «εξαγωγών» καθώς και τις υπό συζήτηση επιχειρήσεις ως «export oriented» βρίσκεται σε αντίθεση με οποιαδήποτε ερμηνευτική εξήγηση του κανόνα, υπερβαίνοντας ακόμη και την πιο στενή ερμηνεία της συνθήκης·

β) η ενίσχυση δεν είναι άμεσα συνδεδεμένη με τις εξαχθείσες ποσότητες. Η παράγραφος 3 του άρθρου 6 καθόρισε, με μοναδικό στόχο τον περιορισμό της έκτασης της ωφέλειας, ότι το ευνοϊκό δάνειο δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβεί το 50% του μέσου κύκλου εργασιών, κύκλου που αναφέρεται στην πλήρη δραστηριότητα της επιχείρησης. Η παραπομπή στις «ενιαίες μέγιστες καθορισμένες ετήσιες αξίες βάσει του άρθρου 18 του περιφερειακού νόμου αριθ. 13/86» ανταποκρίνεται στην ανάγκη να καθοριστούν αντικειμενικά κριτήρια που στην υπό συζήτηση περίπτωση μεταφέρθηκαν από την προϋπάρχουσα νομοθεσία. Αυτή η παραπομπή πράγματι αφορά παραμέτρους που έχουν καθοριστεί σε σχέση με «προκαταβολές και έξοδα διαχείρισης που αφορούν τη μεταποίηση και την πώληση των προϊόντων που παραδίδουν οι συνεταίροι των γεωργικών συνεταιρισμών» και δεν υπάρχει καμία αναφορά στον όγκο των εξαγωγών·

γ) η ενίσχυση δεν αφορούσε τους αγροτοεπιχειρηματίες παρά μόνον τους αγοραστές (εμπόρους) οι οποίοι όμως τη στιγμή κατά την οποία αγόραζαν τα προϊόντα δεν μπορούσαν λογικά να υποθέσουν ότι ένας μεταγενέστερος νόμος θα προέβλεπε ένα όφελος. Πράγματι, οι εθνικές αρχές επισημαίνουν ότι ο περιφερειακός νόμος αριθ. 68/95 εγκρίθηκε όταν ήδη οι πρώτες δύο περίοδοι εμπορίας αγροτικών προϊόντων στις οποίες αυτός ο νόμος ανεφέρετο (1993/94, 1994/95) είχαν ήδη λήξει, ενώ εκείνη του 1995/96 ήταν ήδη εν εξελίξει. Άλλωστε, ο κανονισμός βάσει του οποίου δεν προβλέπεται η επαναπρόταση, πολύ δύσκολα θα μπορούσε να καθορίσει επιπτώσεις επί των ποσοτήτων και επί των τιμών των προϊόντων που ήδη είχαν πωληθεί (ή είχαν σαπίσει στις αποθήκες) κατά τα έτη από το 1991 έως το 1996. Ακόμη και αν υποτεθεί ότι πωλώντας π.χ. στο Reggio Calabria τα προϊόντα της περιοχής Messina αποτελεί «εξαγωγή», δεν μπορεί να γίνει κατανοητό πως μια ενίσχυση που εγκρίθηκε στο τέλος του 1995 μπορεί να έχει ωθήσει, το 1993, το 1994 και στην αρχή του 1995 τους εμπόρους να χρεωθούν, επηρεάζοντας έτσι ποσότητες και τιμές, ενόψει μιας ενίσχυσης που δεν ήταν καν υποθετική. Οι εθνικές αρχές επισημαίνουν επίσης ότι μια παρατήρηση αυτού του είδους θα μπορούσε να είχε διατυπωθεί από την Επιτροπή επ' ευκαιρία του άρθρου 48 του νόμου αριθ. 32/91, που περιείχε την ίδια διάταξη, μελλοντικής όμως εφαρμογής. Η Επιτροπή, αν και ίσχυε η ίδια συνθήκη και ο ιδιος κανονισμός για τις πιστώσεις

διαχείρισης, στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν διατύπωσε καμία παρατήρηση·

δ) από το περιεχόμενο του υπό εξέταση κανονισμού προκύπτει σαφώς ότι η αναφορά στο ύψος των πωλήσεων είχε καθοριστεί από την επιθυμία του περιφερειακού νομοθέτη να ορίσει τον τομέα εμπορίας που, λόγω των διαστάσεων των κύκλων εργασιών, παρουσίαζε, περισσότερο από άλλους, συγκεκριμένους κινδύνους πτώσης του επιπέδου απασχόλησης. Εξ ου και η διάταξη που περιέχει το άρθρο 6 τέταρτο εδάφιο του νόμου αριθ. 68/95 (αναφορικά με την απόσυρση των ενισχύσεων και την ανάκτηση των όσων χορηγήθηκαν σε περίπτωση που οι δικαιούχοι δεν τηρούν την υποχρέωση να διατηρήσουν αναλλοίωτο το επίπεδο απασχόλησης). Οι αρμόδιες αρχές, υπό το φως αυτής της παρατήρησης, ζήτησαν από την Επιτροπή να επανεξετάσει την υπό συζήτηση ενίσχυση και να την αξιολογήσει στα πλαίσια των κανόνων που εφαρμόζονται στις «κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή διαχειριστικών πιστώσεων», κατ' αναλογία με όσα συνέβησαν ήδη με το άρθρο 48 του νόμου αριθ. 32/91.

Οι εθνικές αρχές, για να ενισχύσουν την αίτησή τους επανεξέτασης της ενίσχυσης που προβλέπει το άρθρο 6 του υπό εξέταση περιφερειακού νόμου, καθώς και μιας αξιολόγησής του στα πλαίσια των κανόνων που εφαρμόζονται στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή διαχειριστικών πιστώσεων, με επιστολή τους της 19ης Νοεμβρίου 1998, παρατηρούν ότι:

α) η Επιτροπή, με την επιστολή της SG (92) D/17980 της 14ης Δεκεμβρίου 1992, ανακοίνωσε ότι δεν αντιτίθεται, χωρίς να θέτει κανέναν όρο, στη χορήγηση των ενισχύσεων που προβλέπονται από το προαναφερθέν άρθρο 48 του νόμου αριθ. 32/91 «υπό μορφή διαχειριστικών πιστώσεων με ευνοϊκό επιτόκιο», με τη μόνη επιφύλαξη να επανεξετάσει τη θέση της σύμφωνα με το τότε άρθρο 93 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ. Αυτή η δυνατότητα δεν ασκήθηκε και η Επιτροπή αντιθέτως ενέκρινε τη μεταγενέστερη επαναχρηματοδότηση αυτού του κανονισμού (άρθρο 7 του περιφερειακού νόμου αριθ. 81/95 και άρθρο 20 του περιφερειακού νόμου αριθ. 33/96) βάσει των ίδιων επιχειρημάτων που είχαν οδηγήσει στην έγκριση του βασικού νόμου. Οι παρατηρήσεις αυτές είχαν επηρεάσει σαφώς τον περιφερειακό νομοθέτη το 1995 και είχαν δημιουργήσει νόμιμες προσμονές στους δικαιούχους·

β) το κονδύλιο που προβλέπεται από το άρθρο 6 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95, ακόμη και αν προστεθεί στις επαναχρηματοδοτήσεις του περιφερειακού νόμου αριθ. 32/91, δεν υπερβαίνει το αρχικό κονδύλιο που προέβλεπε ο τελευταίος αυτός νόμος και το οποίο ανερχόταν σε 30 000 εκατομμύρια ιταλικές λίρες·

γ) η αναφορά στις περιόδους εμπορίας 1993/94, 1994/95 και 1995/96 έγινε αποκλειστικά λόγω του ότι υπήρχε ανάγκη να ληφθούν υπόψη τα ενημερωμένα υπόλοιπα χρεών τα οποία είχαν υποστεί σημαντικές αυξήσεις εξαιτίας της ανεπαρκούς ενεργοποίησης του άρθρου 48 του περιφερειακού νόμου αριθ. 32/91. Τέλος, οι αρμόδιες ιταλικές αρχές τόνισαν ότι η έλλειψη έγκρισης μιας απόφασης εντός του έτους θα σημάνει την οριστική εξάλειψη από τον περιφερειακό προϋπολογισμό του κονδυλίου για την εν λόγω διάταξη.

(38) Σε ό,τι αφορά το άρθρο 7 του νόμου αριθ. 68/95, οι εθνικές αρχές παρατηρούν ότι η ενίσχυση που προβλέπεται σε αυτό το νόμο πρέπει να θεωρηθεί συμβιβάσιμη με τα κριτήρια που εφαρμόζονται από την Επιτροπή. Οι ιταλικές αρχές επισημαίνουν ότι οι δυσκολίες στις οποίες βρίσκονται οι επιχειρήσεις καθορίστηκαν, εκτός από ενδογενείς παράγοντες, αφού οι ίδιες επιχειρήσεις αποτελούνται κυρίως από νέους ανέργους, και από εξωγενείς παράγοντες, όπως οι διάφορες τροποποιήσεις του περιφερειακού νόμου αριθ. 37/78 και η ανάγκη προσαρμογής των βιομηχανικών εγκαταστάσεων στη νέα νομοθεσία του κλάδου, και, κατά συνέπεια, σημαντική αύξηση του χρόνου πραγματοποίησης των σχεδίων. Γι' αυτό πολλοί συνεταιρισμοί νέων, υποχρεωμένοι να πληρώσουν τις δόσεις του δεκαπενταετούς δανείου πριν ακόμη να αρχίσουν την παραγωγική δραστηριότητα, θα είχαν πτωχεύσει εξαιτίας της αδυναμίας να καταβάλουν τις ληγμένες δόσεις πριν ακόμη να δοκιμάσουν τις εγκαταστάσεις τους. Άλλοι συνεταιρισμοί, που είχαν κατορθώσει με δυσκολία να περατώσουν τη δοκιμή των εγκαταστάσεων, δεν θα μπορούσαν να εισπράξουν το ευνοϊκό δάνειο χρήσης διότι ήδη χρωστούσαν μερικές δόσεις του δεκαπενταετούς δανείου στο IRCAC. Επιπλέον, οι εθνικές αρχές παρατηρούν ότι εάν η Επιτροπή ενέκρινε το υπό εξέταση μέτρο, το IRCAC θα χορηγούσε τις ενισχύσεις μόνο στους συνεταιρισμούς, συμπεριλαμβανομένων και των γεωργικών, που θα ήταν σε θέση να προσφέρουν εγγυήσεις αποτελεσματικότητας. Εάν οι ενισχύσεις χορηγούνται σε προβληματικές επιχειρήσεις ή ακόμη και σε επιχειρήσεις που κινδυνεύουν να πτωχεύσουν, θα καθίστατο κενή η ίδια η λογική του κανονισμού.

Επιπλέον, οι εθνικές αρχές τόνισαν, αναφορικά με αυτό το μέτρο, σε απάντηση των παρατηρήσεων που διατύπωσε η Επιτροπή στην απόφαση έναρξης της διαδικασίας, ότι τα νομικά πρόσωπα στα οποία προορίζεται η ωφέλεια που προβλέπεται από το άρθρο 7 του νόμου αριθ. 68/95 είναι «επιχειρήσεις» που θα ευρίσκοντο στις συνθήκες για τις οποίες προβλέπεται η χορήγηση ενισχύσεων διάσωσης, επιχειρήσεις που βρίσκονται σε δυσχερή οικονομική κατάσταση πριν ακόμη να αρχίσουν την παραγωγική δραστηριότητα. Για να αποδείξουν αυτή την κατάσταση οι εθνικές αρχές επισήμαναν ότι: α) η εν λόγω ενίσχυση παρουσιάζεται ως εισφορά στο λογαριασμό τόκοι με επιτόκιο 4 %, ίσον με το επιτόκιο που προσφέρεται από το IRCAC για δάνεια στους συνεταιρισμούς· β) η ενίσχυση προβλέπει δάνειο χρήσης που προορίζεται να επιτρέψει στους συνεταιρισμούς νέων να αρχίσουν ή να διατηρήσουν τη δραστηριότητα για την οποία πραγματοποιήθηκε η χρηματοοικονομική μελέτη κατά την έννοια του περιφερειακού νόμου αριθ. 37/78· γ) η υπό συζήτηση ενίσχυση, ποσού τουλάχιστον ίσου με το λήξαν χρέος, η οποία χορηγείται σε μία δόση, δηλαδή ως εφάπαξ πράξη, χορηγείται με στόχο την εξυγίανση της χρεωστικής κατάστασης η οποία δεν επιτρέπει στο συνεταιρισμό να αντιμετωπίσει τα έξοδα έναρξης ή της αρχικής διαχείρισης της δραστηριότητας που μπορεί να της επιτρέψει να καταβάλει τις δόσεις του δανείου που έχουν λήξει· δ) η ενίσχυση προορίζεται για μια περιοχή που βρίσκεται σε μεγάλες δυσχέρειες και με πολύ υψηλό επίπεδο ανεργίας. Τέλος, οι εθνικές αρχές τόνισαν,

αναφερόμενες στην συνημμένη επιστολή του IRCAC της 5ης Μαΐου 1998, ότι κανένας από τους συνεταιρισμούς που είχαν λάβει χρηματοδότηση για το σχέδιο στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής θα είχε ζητήσει να επωφεληθεί της εν λόγω ενίσχυσης, ακόμα και αν μπορούσαν να υποβάλουν πιθανές αιτήσεις δικαιώματος στην ενίσχυση.

IV. **ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

(39) Οι ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη ή από κρατικούς πόρους υπό οποιαδήποτε μορφή, ευνοώντας ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένες παραγωγές, είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, στο μέτρο που επηρεάζουν τις ανταλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, νοθεύοντας έτσι ή απειλώντας με νόθευση τον ανταγωνισμό. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, στην υπό εξέταση περίπτωση, για όλα τα μέτρα υπό εξέταση πληρούνται οι όροι εφαρμογής του άρθρου 87 παράγραφος 1. Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι το τελευταίο δεν αμφισβητήθηκε από τις ιταλικές αρχές.

(40) Το άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 συστήνει δύο ταμεία εγγύησης (το ένα για τις βιομηχανικές επιχειρήσεις και το άλλο για τις εμπορικές επιχειρήσεις) που προορίζονται για την κάλυψη των κινδύνων των πράξεων χρηματοοικονομικής αναδιάρθρωσης που πραγματοποιούνται στα πλαίσια των καθεστώτων ενίσχυσης που προβλέπονται από άλλους νόμους στους οποίους το προαναφερθέν άρθρο παραπέμπει· το άρθρο 3 τροποποιεί τις συνθήκες εφαρμογής των ενισχύσεων που θεσπίζονται από ένα από τα καθεστώτα στα οποία το άρθρο 1 παραπέμπει, που αφορούν την εξομάλυνση του χρέους των εμπορικών επιχειρήσεων· το άρθρο 5 προβλέπει ενίσχυση υπό μορφή μείωσης των επιτοκίων των δανείων που προορίζονται να εξομαλύνουν τη χρεωστική κατάσταση των βιοτεχνικών επιχειρήσεων· το άρθρο 6 προβλέπει ενίσχυση υπό μορφή μείωσης των επιτοκίων των δανείων που χορηγούνται για περίοδο μικρότερη του έτους, σε εμπόρους που δραστηριοποιούνται στη Σικελία και των οποίων οι πωλήσεις οπωροκηπευτικών προϊόντων και εσπεριδοειδών εκτός της περιοχής της περιφέρειας αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον 70 % του κύκλου εργασιών τους· το άρθρο 7 εξουσιοδοτεί το IRCAC να χορηγήσει στους συνεταιρισμούς νέων πιστώσεις χρήσης με ευνοϊκό ποσοστό για την έναρξη επιχειρήσεων.

(41) Η Επιτροπή θεωρεί ότι, ελλείψει πληροφοριών που να αποδεικνύουν το αντίθετο εκ μέρους των ιταλικών αρχών, είναι θεμιτό να λεχθεί ότι τουλάχιστον μερικοί από τους δικαιούχους των μέτρων της εν λόγω ενίσχυσης δραστηριοποιούνται σε τομείς που χαρακτηρίζονται από μεγάλες ενδοκοινοτικές ανταλλαγές. Το 1996 οι εισαγωγές γεωργικών προϊόντων στην Ιταλία από άλλα κράτη μέλη ανέρχονταν σε 28 734 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες και οι ιταλικές εξαγωγές σε άλλα κράτη μέλη σε 17 821 δισεκατομύρια ιταλικές λίρες ([3]). Σε ό,τι αφορά ειδικά τα εσπεριδοειδή και τα άλλα οπωροκηπευτικά προϊόντα, στα οποία αναφέρεται το άρθρο 6, το 1995 όταν το μέτρο κοινοποιήθηκε, οι εισαγωγές αυτών των προϊόντων στην Ιταλία από άλλα κράτη μέλη ανήλθαν συνολικά σε 302 093 000 Ecu για τα οπωρικά (εκ των οποίων 75 909 000 Ecu για τα εσπεριδοειδή) και 138 525 000 Ecu για τα κηπευτικά προϊόντα, ενώ οι ιταλικές εξαγωγές στα άλλα κράτη μέλη ανήλθαν σε 964 153 000 Ecu για τα οπωρικά (εκ των οποίων 60 652 000 Ecu για τα εσπεριδοειδή) και σε 460 791 000 Ecu για τα κηπευτικά προϊόντα. Πρέπει να παρατηρηθεί ότι στην Ιταλία η περιφέρεια της Σικελίας είναι κλασικός παραγωγός αυτών των προϊόντων.

(42) Η απαγόρευση χορήγησης κρατικών ενισχύσεων που περιέχεται στο άρθρο 87 παράγραφος 1 δεν είναι άνευ όρων. Εντούτοις, στη συγκεκριμένη περίπτωση οι εξαιρέσεις του άρθρου 87 παράγραφος 2 της συνθήκης είναι σαφώς ανεφάρμοστες και εξάλλου οι ιταλικές αρχές δεν τις επικαλέστηκαν. Κατ' αναλογίαν, η ενίσχυση δεν προορίζεται να προωθήσει την πραγματοποίηση ενός σημαντικού προγράμματος κοινού ευρωπαϊκού συμφέροντος ή να εξομαλύνει τη διαταραχθείσα οικονομία ενός κράτους μέλους, υπό την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο β), ούτε προορίζεται να προωθήσει το πολιτισμικό επίπεδο και τη διατήρηση του πλούτου κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο δ), ούτε οι ιταλικές αρχές επικαλέστηκαν τέτοιες εξαιρέσεις. Συνεπώς, είναι αναγκαίο να εξεταστεί εάν η εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται μπορεί να τύχει εξαίρεσης σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχεία α) ή γ) της συνθήκης.

(43) Προκαταρκτικά, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, από την απάντηση που δόθηκε από τις αρμόδιες αρχές (βλέπε αιτιολογική σκέψη 29), προκύπτει ότι ο υπό εξέταση κοινοποιηθείς νόμος μπορεί να εφαρμοστεί σε όλα τα προϊόντα του παραρτήματος I της συνθήκης ΕΚ: άρα το αντικείμενο της παρούσας αξιολόγησης και το μέγεθος της παρούσας απόφασης αφορούν τόσο τα γεωργικά προϊόντα όσο και τα προϊόντα αλιείας. Εκεί όπου χάριν συντομίας γίνεται αναφορά στη «γεωργία» ή/και στα «γεωργικά προϊόντα», όπου υπάρχει ανάγκη, σ' αυτή την αναφορά θα περιλαμβάνονται κατ'ανάγκη και η «αλιεία» και «τα προϊόντα αυτής».

(44) Το άρθρο 1 του νόμου αριθ. 68/95 συστήνει δύο ταμεία εγγύησης (ένα για τις βιομηχανικές επιχειρήσεις και το άλλο για τις εμπορικές επιχειρήσεις) που προορίζονται για την κάλυψη των κινδύνων των πράξεων οικονομικής αναδιάρθρωσης που εφαρμόζονται βάσει άλλων διατάξεων (άρθρο 34 του περιφερειακού νόμου αριθ. 15/93· άρθρο 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 3 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95· άρθρο 44 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93).

(45) Οι πράξεις οικονομικής αναδιάρθρωσης πρέπει, για να είναι συμβιβάσιμες με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζονται στους τομείς που αναφέρονται σ' αυτή την απόφαση (με την οποία η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις ενισχύσεις de minimis ([4]) δεν εφαρμόζεται), να εφαρμόζονται σε συμφωνία με τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων που εφαρμόζονται στο γεωργικό τομέα από 1ης Ιανουαρίου 1998 ([5]). Η πρακτική της Επιτροπής επίσης επέτρεπε, πριν

([3]) *Πηγή*: Υπουργείο για τις αγροτικές πολιτικές, στοιχεία που διαβιβάστηκαν στα πλαίσια της κρατικής ενίσχυσης C 36/98 (απόφαση που δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί).

([4]) ΕΕ C 68 της 6.3.1996, σ. 9.

([5]) ΕΕ C 283 της 19.9.1997, σ. 2· βλέπε σημείο 4.4. (διάρκεια και αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών).

από την έναρξη ισχύος αυτών των κατευθυντηρίων γραμμών και παρουσία ορισμένων συνθηκών, κρατικές ενισχύσεις και για τον αγροτικό τομέα, οι οποίες είχαν σαν στόχο τη μείωση του χρηματοοικονομικού κόστους των ήδη πραγματοποιηθεισών επενδύσεων ([6]). Αυτοί οι κανόνες παρουσιάζονται περιληπτικά κατωτέρω, με στόχο τη διευκόλυνση της αξιολόγησης των μέτρων ενίσχυσης που προβλέπονται από τον περιφερειακό νόμο αριθ. 68/95.

α) Σύμφωνα με τις ισχύουσες κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές οι ενισχύσεις στην αναδιάρθρωση πρέπει να ικανοποιούν όλους τους γενικούς όρους που ακολουθούν: i) το σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να εγγυάται την εξυγίανση της εν λόγω επιχείρησης, αποκαθιστώντας μακροπρόθεσμα την οικονομική — χρηματοοικονομική αποτελεσματικότητα μέσα σε λογικά χρονικά όρια και βάσει ρεαλιστικών υποθέσεων σχετικά με τις μελλοντικές επιχειρησιακές συνθήκες· ii) πρέπει να ληφθούν μέτρα που να είναι σε θέση να αντισταθμίσουν, όσο το δυνατόν, τις αρνητικές επιπτώσεις επί των ανταγωνιστών· iii) το ποσό και η ένταση της ενίσχυσης πρέπει να περιοριστούν στο ελάχιστο αναγκαίο, απαραίτητο για την αναδιάρθρωση, και πρέπει να είναι συγκρίσιμα με τα προβλεπόμενα οφέλη σε κοινοτικό επίπεδο· iv) η επιχείρηση πρέπει να υλοποιήσει πλήρως το σχέδιο αναδιάρθρωσης που παρουσίασε στην Επιτροπή και η οποία το ενέκρινε, εκπληρώντας οποιαδήποτε άλλη υποχρέωση που προβλέπεται στην απόφαση της Επιτροπής· v) η υλοποίηση, η πρόοδος και η επιτυχία του σχεδίου αναδιάρθρωσης θα ελεγχθούν μέσω της υποχρέωσης παρουσίασης στην Επιτροπή τεκμηριωμένων ετησίων εκθέσεων.

β) Σε ό,τι αφορά τις ενισχύσεις διάσωσης, βάσει των ισχυόντων κανόνων που προβλέπει το σημείο 3.1 των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων, απαιτείται για να τύχουν αυτές της έγκρισης της Επιτροπής: — να συνίστανται σε ταμειακές ενισχύσεις υπό μορφή εγγύησης των δανείων ή των επιστρεπτέων δανείων που επιβαρύνονται με επιτόκιο ισοδύναμο με εκείνο της αγοράς· — το ύψος τους να περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο για να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα της επιχείρησης (π.χ. κάλυψη των εξόδων από μισθούς, τρέχουσες προμήθειες)· — να παρέχονται μόνο για την περίοδο (κατά κανόνα όχι περισσότερο των έξι μηνών) που είναι αναγκαία για τον καθορισμό των αναγκαίων και υλοποιήσιμων μέτρων εξυγίανσης· — να δικαιολογούνται από οξείες κοινωνικές δυσχέρειες και να μην έχουν αδικαιολογήτως αρνητικά αποτελέσματα στη βιομηχανική και γεωργική κατάσταση των άλλων κρατών μελών. Ένας ακόμη λόγος είναι η διάθεση ως εφάπαξ πράξη. Είναι σαφώς αδύνατον να γίνει αποδεκτή μια σειρά πράξεων διάσωσης που εκ των πραγμάτων απλά διατηρούν την υπάρχουσα κατάσταση, καθυστερώντας το αναπόφευκτο και επιρρίπτοντας, ταυτόχρονα, τα υπάρχοντα βιομηχανικά, γεωργικά και κοινωνικά προβλήματα σε άλλους παραγωγούς πιο αποδοτικούς και σε άλλα κράτη μέλη.

γ) Οι εφαρμοζόμενοι κανόνες της πρακτικής της Επιτροπής πριν την έναρξη ισχύος των προαναφερθέντων κατευθυντηρίων γραμμών, για την εξέταση των ενισχύσεων που έχουν ως σκοπό τη μείωση του χρηματοοικονομικού κόστους δανείων που συνήφθησαν για να χρηματοδοτήσουν ήδη πραγματοποιηθείσες επενδύσεις, προβλέπουν ότι ([7]): «Η ισοδύναμη σωρευτική επιδότηση με τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν όταν τα δάνεια είχαν συναφθεί και με τις ενισχύσεις που προβλέπονται δεν μπορεί να είναι ανωτέρα του ποσοστού που συνήθως αποδέχεται η Επιτροπή στα πλαίσια των ενισχύσεων στις επενδύσεις (στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής και στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα II, νυν παράρτημα I)· πρέπει να τηρηθούν οι κατά τομέα περιορισμοί που ενδεχομένως εφαρμόζονται. Οι εν λόγω ενισχύσεις πρέπει να ακολουθούν τις προσαρμογές του επιτοκίου των νέων δανείων που συνάπτονται λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβολές του κόστους του χρήματος. Το ποσό των ενισχύσεων πρέπει να είναι μικρότερο ή ίσο με την τροποποίηση του ποσοστού των νέων δανείων — ή πρέπει να αφορούν γεωργικές επιχειρήσεις που προσφέρουν εγγυήσεις αποδοτικότητας, ειδικά στην περίπτωση στην οποία οι χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις που προέρχονται από τα υπάρχοντα δάνεια είναι τέτοιες που οι επιχειρήσεις κινδυνεύουν να βρεθούν σε κρίσμη κατάσταση και ίσως ακόμη και να πτωχεύσουν· οι δυσχέρειες των επιχειρήσεων προέρχονται από εξωτερικούς της ίδιας της επιχείρησης παράγοντες και όχι από εσωτερικούς αυτής».

(46) Το άρθρο 1 του νόμου αριθ. 68/95 συστήνει δύο ταμεία εγγύησης (το ένα για τις βιομηχανικές επιχειρήσεις και το άλλο για τις εμπορικές επιχειρήσεις) που προορίζονται για την κάλυψη των κινδύνων των πράξεων οικονομικής αναδιάρθρωσης που υλοποιούνται βάσει άλλων διατάξεων, μεταξύ των οποίων και οι διατάξεις που εκτελούνται στα πλαίσια του άρθρου 44 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93.

Το άρθρο 44 του νόμου αριθ. 25/93 προέβλεπε τη χορήγηση ενισχύσεων υπό μορφή πιστώσεων μειωμένου επιτοκίου για τη διευθέτηση των χρεών των εμπορικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των οπωροκηπευτικών προϊόντων και των εσπεριδοειδών. Η Επιτροπή με την απόφαση 97/106/ΕΚ, της 17ης Ιουλίου 1996, σχετικά με τις ενισχύσεις που προβλέπονται από τον περιφερειακό νόμο αριθ. 25/93 της περιφέρειας της Σικελίας ([8]) δήλωσε ότι ενισχύσεις αυτού του είδους είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά διότι δεν πληρούν τους όρους που προβλέπονται για τις ενισχύσεις διάθεσης και αναδιάρθρωσης των προβληματικών επιχειρήσεων.

([6]) Οι κανόνες ήδη ήταν στα περιεχόμενα του εγγράφου εργασίας της Επιτροπής της 6ης Μαρτίου 1989 «ενισχύσεις που προορίζονται για τη μείωση των χρηματοοικονομικών εξόδων σε φάση απόσβεσης για επενδύσεις που ήδη είχαν πραγματοποιηθεί· κριτήρια που εφαρμόζονται σ' αυτόν τον τύπο ενισχύσεων». Για πρόσφατες προηγούμενες περιπτώσεις εφαρμογής τους, βλέπε την τελική απόφαση της Επιτροπής για την κρατική ενίσχυση C65/97 (Πορτογαλία: παγιοποίηση των χρεών των επιχειρήσεων εντατικής κτηνοτροφίας και επαναπροώθηση της χοιροτροφικής δραστηριότητας, υπό δημοσίευση) και την απόφαση 1999/484/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Φεβρουαρίου 1999 (Ισπανία, ενισχύσεις στην επιχείρηση Hamsa) ΕΕ L 193 της 26.7.1999, σ. 1.

([7]) Γι' αυτούς τους κανόνες, βλέπε υποσημείωση 6.

([8]) ΕΕ L 37 της 7.2.1997, σ. 11.

Στα πλαίσια της διαδικασίας που κινήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95, οι εθνικές αρχές δεν διαβίβασαν καμία πληροφορία που να επιτρέπει στην Επιτροπή να αλλάξει την αρχική της αξιολόγηση και να θεωρήσει την ενίσχυση που προβλέπεται από το άρθρο 44 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 συμβιβάσιμη με τους κανόνες περί των ενισχύσεων διάσωσης και αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων ή με άλλους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζονται στους τομείς στους οποίους αναφέρεται αυτή η απόφαση. Ειδικότερα, δεν υποβλήθηκαν πληροφορίες, ενώ στις πληροφορίες που απέστειλαν οι εθνικές αρχές δεν προκύπτουν αποδείξεις του συμβιβάσιμου του μέτρου με τους ισχύοντες κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ή με τους κανόνες που προηγουμένως εφαρμόζονταν στην πρακτική της Επιτροπής για να εξετασθούν οι ενισχύσεις με στόχο τη μείωση των χρηματοοικονομικών επιβαρύνσεων δανείων που είχαν συναφθεί για να χρηματοδοτήσουν επενδύσεις ήδη υλοποιηθείσες (βλέπε αιτιολογική σκέψη 45).

Επειδή στην απόφασή της 97/106/ΕΚ η Επιτροπή δήλωσε ασυμβίβαστες με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων τις ενισχύσεις υπό μορφή πιστώσεων μειωμένου επιτοκίου για τη διευθέτηση των χρεών που προβλέπονται από το άρθρο 44 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 και επειδή οι πληροφορίες που υποβλήθηκαν στα πλαίσια της διαδικασίας δεν επιτρέπουν στην Επιτροπή να αλλάξει γνώμη και να αποφασίσει το συμβιβάσιμο των εν λόγω πράξεων με τους κανόνες για τη διάσωση ή την αναδιάρθρωση των προβληματικών επιχειρήσεων ή με οποιοδήποτε άλλο κανόνα περί κρατικών ενισχύσεων που να εφαρμόζεται στους τομείς που αναφέρονται σ' αυτήν την απόφαση, η Επιτροπή πρέπει να θεωρήσει κάθε συμπληρωματική ενίσχυση που προβλέπεται από το άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 υπό μορφή έμμεσης εγγύησης προς τις ίδιες πράξεις διευθετήσεως των χρεών (προβλεπόμενες από το άρθρο 44 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93) ως ενίσχυση που δεν πληροί τους όρους που απαιτούνται από τους κοινοτικούς κανόνες περί ενισχύσεων διάσωσης και αναδιάρθρωσης, όπως περιγράφησαν ανωτέρω στην αιτιολογική σκέψη 45, χωρίς να είναι υποχρεωτικό να αναλυθούν οι άλλοι κανόνες που εφαρμόζονται στις κρατικές ενισχύσεις και που χορηγούνται υπό μορφή εγγυήσεων ([9]).

Γι' αυτό, επειδή οι πληροφορίες που υποβλήθηκαν δεν είναι αρκετές για να ορισθεί το συμβιβάσιμο των ενισχύσεων με τους κανόνες περί ενισχύσεων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση των προβληματικών επιχειρήσεων όπως περιγράφησαν ανωτέρω ή με οποιοδήποτε άλλο κανόνα περί κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζεται στους εν λόγω τομείς, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, που καθορίζει τους τρόπους εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ ([10]), η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να εκδώσει αρνητική απόφαση για τις ενισχύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95, στο μέτρο που το τελευταίο άρθρο παραπέμπει στις ενισχύσεις που προβλέπονται από το άρθρο 44 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93.

(47) Το άρθρο 1 του υπό εξέταση νόμου αριθ. 68/95 συστήνει δύο ταμεία εγγύησης (το ένα για βιομηχανικές επιχειρήσεις και το άλλο για εμπορικές επιχειρήσεις) που προορίζονται για την κάλυψη των κινδύνων των πράξεων χρηματοοικονομικής αναδιάρθρωσης που εφαρμόζονται βάσει άλλων διατάξεων, μεταξύ των οποίων και οι εφαρμοζόμενες στα πλαίσια του άρθρου 34 του περιφερειακού νόμου αριθ. 15/93.

Το άρθρο 34 του περιφερειακού νόμου αριθ. 15/93 προβλέπει τη χορήγηση ενισχύσεων υπό μορφή μείωσης του επιτοκίου για την οικονομική αναδιάρθρωση επιχειρήσεων του βιοτεχνικού τομέα. Το μέτρο εγκρίθηκε από την Επιτροπή στα πλαίσια της ενίσχυσης Ν 730/95. Επειδή η ενίσχυση που αρχικά είχε εγκριθεί προοριζόταν για το βιοτεχνικό τομέα, φαίνεται να μην υπάρχουν στοιχεία που να καθορίζουν ότι η ενίσχυση είχε εφαρμοστεί και στους τομείς στους οποίους αναφέρεται η παρούσα απόφαση.

Γι' αυτό, επειδή οι εθνικές αρχές δεν απάντησαν στις ερωτήσεις που τους έθεσε η Επιτροπή στην απόφασή της έναρξης της διαδικασίας, στο μέτρο που δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι η ενίσχυση μπορεί να εφαρμοσθεί και στους τομείς που αναφέρονται σ' αυτή την απόφαση, η Επιτροπή πρέπει να αξιολογήσει το ασυμβίβαστο με τους κανόνες που εφαρμόζονται στους τομείς στους οποίους αναφέρεται η παρούσα απόφαση.

Στα πλαίσια της κινηθείσας διαδικασίας βάσει του άρθρου 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95, οι εθνικές αρχές δεν διαβίβασαν καμία πληροφορία που να μπορεί να επιτρέψει στην Επιτροπή την αξιολόγηση των ενισχύσεων όπως αρχικά προβλέπονται από το άρθρο 34 του περιφερειακού νόμου αριθ. 15/93, υπό μορφή μειώσεων των επιτοκίων για την οικονομική αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων, συμβιβάσιμες με τους κανόνες περί ενισχύσεων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση των προβληματικών επιχειρήσεων, ή με άλλους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζονται στους τομείς που αναφέρονται σ' αυτή την απόφαση. Ειδικότερα, δεν διαβιβάστηκαν αποδείξεις ούτε προκύπτουν αποδείξεις από τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν από τις εθνικές αρχές σχετικά με το συμβιβάσιμο του μέτρου με τους ισχύοντες κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ή με κανόνες που προγενέστερα αποτελούσαν μέρος της πρακτικής της Επιτροπής για την εξέταση των ενισχύσεων που είχαν ως στόχο τη μείωση των χρηματοοικονομικών εξόδων των δανείων που είχαν χορηγηθεί για τη χρηματοδότηση ήδη υλοποιηθεισών επενδύσεων (βλέπε αιτιολογική σκέψη 45).

Επειδή οι υποβληθείσες πληροφορίες στα πλαίσια της διαδικασίας που κινήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 δεν επιτρέπουν στην Επιτροπή να καθορίσει το ασυμβίβαστο των εν αναφορά πράξεων με τους κανόνες για τη διάσωση ή την αναδιάρθρωση προβληματικών

([9]) Αυτοί οι κανόνες τώρα περιέχονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής περί εφαρμογής των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ για τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται υπό μορφή εγγύησης, ανακοίνωση που εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 24 Νοεμβρίου 1999 (και η οποία δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί), που αντικατέστησε τις επιστολές της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη [(SG(89) D/4328 της 5ης Απριλίου 1989 και SG(89) D/12772 της 12ης Οκτωβρίου 1989].

([10]) ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.

επιχειρήσεων ή με οποιοδήποτε άλλο κανόνα περί κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζεται στους τομείς που αφορούν την παρούσα απόφαση, η Επιτροπή θεωρεί ότι κάθε συμπληρωματική ενίσχυση που προβλέπεται από το άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 υπό μορφή συμπληρωματικής εγγύησης στις πράξεις οικονομικής αναδιάρθρωσης (που προβλέπονται από το άρθρο 34 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93) αποτελεί ενίσχυση που δεν πληροί τους όρους που απαιτούνται από τους κοινοτικούς κανόνες περί ενισχύσεων διάσωσης και αναδιάρθρωσης (βλέπε αιτιολογική σκέψη 45), χωρίς να είναι αναγκαίο να αναλυθούν οι άλλοι κανόνες που εφαρμόζονται στις κρατικές ενισχύσεις και που χορηγούνται υπό μορφή εγγυήσεων ([11]).

Γι' αυτό, επειδή οι πληροφορίες που υποβλήθηκαν είναι ανεπαρκείς για να καθοριστεί το συμβιβάσιμο των ενισχύσεων με τους κανόνες περί ενισχύσεων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων όπως περιγράφησαν παραπάνω ή με οποιοδήποτε άλλο κανόνα περί κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζεται στους εν λόγω τομείς, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να εκδώσει αρνητική απόφαση για τις ενισχύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95, στο μέτρο που το άρθρο αυτό παραπέμπει στις ενισχύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 34 του περιφερειακού νόμου αριθ. 15/93.

Σε ό,τι αφορά τις ενισχύσεις που προβλέπονται από το άρθρο 34 του περιφερειακού νόμου αριθ. 15/93, οι οποίες εγκρίθηκαν από την Επιτροπή για τον βιοτεχνικό τομέα με την εξέταση της ενίσχυσης Ν 730/95, η Επιτροπή επιφυλάσσεται να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, σε συμφωνία με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, για να εξακριβώσει οποιαδήποτε πιθανή κατάχρηση των ενισχύσεων που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή για προϊόντα που δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι της συνθήκης, για την περίπτωση που αυτές οι ενισχύσεις είχαν χορηγηθεί χωρίς καμία εξουσιοδότηση και σε τομείς που αφορούν προϊόντα του παραρτήματος Ι.

(48) Το άρθρο 1 του υπό εξέταση νόμου αριθ. 68/95 συστήνει δύο ταμεία εγγύησης (το ένα για τις βιομηχανικές επιχειρήσεις και το άλλο για τις εμπορικές) που προορίζονται για την κάλυψη των κινδύνων των πράξεων οικονομικής αναδιάρθρωσης που πραγματοποιούνται σύμφωνα με άλλες διατάξεις, μεταξύ των οποίων και εκείνες που πραγματοποιούνται στα πλαίσια του άρθρου 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93.

Το άρθρο 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 προβλέπει τη χορήγηση ενισχύσεων για την εξομάλυνση του χρεωστικού υπολοίπου των εμπορικών επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν εγκριθεί ως ενισχύσεις de minimis στα πλαίσια της ενίσχυσης Ν 472/94. Σε ό,τι αφορά αυτό το μέτρο, οι εθνικές αρχές υπέβαλαν παρατηρήσεις παραπέμποντας στις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στα πλαίσια του άρθρου 3 του νόμου αριθ. 68/95 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 34). Οι εθνικές αρχές στις παρατηρήσεις τους επεσήμαναν ότι ενώ για το άρθρο 44 του ίδιου περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 η Επιτροπή εξέδωσε αρνητική απόφαση (βλέπε αιτιολογική σκέψη 46), αναφορικά με το άρθρο 43 του νόμου αριθ. 25/93 «οι εθνικές αρχές είχαν λάβει υπόψη τους τη "σιωπηλή συγκατάθεση" που είχε θεωρηθεί ότι μπορούσε νόμιμα να εξαχθεί από το γεγονός ότι μετά από αρκετά χρόνια (τρία) η αρμόδια διεύθυνση (η οποία βεβαίως είχε πληροφορηθεί όπως συνήθως συμβαίνει από άλλες υπηρεσίες) δεν είχε προβάλει καμία αντίρρηση σχετικά με το προαναφερθέν άρθρο 43».

Καταρχάς, η Επιτροπή παρατηρεί, σχετικά με αυτές τις παρατηρήσεις, ότι καμία «σιωπηλή συγκατάθεση» για την εφαρμογή του κανόνα de minimis στο γεωργικό τομέα δεν μπορούσε να συναχθεί από τις εθνικές αρχές, επειδή αυτός ο κανόνας δεν εφαρμόζεται στο γεωργικό τομέα. Ειδικότερα, πρέπει να παρατηρηθεί ότι ο γεωργικός τομέας και ο τομέας της αλιείας αποκλείονται ρητώς από τα πλαίσια της εφαρμογής της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τις ενισχύσεις de minimis ([12]) η οποία είναι σε ισχύ, και είχαν ρητά αποκλεισθεί και από το πλαίσιο εφαρμογής του κανόνα de minimis που αρχικά περιείχαν οι κοινοτικοί κανόνες για τις ενισχύσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις ([13]).

Κατά δεύτερο λόγο, η Επιτροπή επιβεβαιώνει, υπό το φως των παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν από τις εθνικές αρχές, τις αμφιβολίες της σχετικά με το εφαρμόσιμο του καθεστώτος ενισχύσεων που προβλέπεται από το άρθρο 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 και στους τομείς στους οποίους αναφέρεται η παρούσα απόφαση.

Κατά τρίτο λόγο, η Επιτροπή παρατηρεί ότι στα πλαίσια της προαναφερθείσας διαδικασίας οι εθνικές αρχές δεν διαβίβασαν πληροφορίες που μπορούν να της επιτρέψουν να θεωρήσει τις ενισχύσεις, που αρχικά προβλέπονται στο άρθρο 43 για την κάλυψη των χρεών των εμπορικών επιχειρήσεων, συμβιβάσιμες με τους κανόνες περί ενισχύσεων διάσωσης και αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων ή με άλλους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζονται στους τομείς στους οποίους αναφέρεται αυτή η απόφαση. Ειδικότερα, δεν διαβιβάστηκαν αποδείξεις ούτε προκύπτουν από τις πληροφορίες που απέστειλαν οι εθνικές αρχές αποδείξεις του συμβιβάσιμου του μέτρου με τους ισχύοντες κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση των προβληματικών επιχειρήσεων ή με κανόνες που εφαρμόζονταν προηγουμένως από την πρακτική της Επιτροπής για την εξέταση των ενισχύσεων με στόχο τη μείωση των χρηματοοικονομικών επιβαρύνσεων των δανείων που χορηγήθηκαν για τη χρηματοδότηση ήδη υλοποιηθεισών επενδύσεων (βλέπε αιτιολογική σκέψη 45).

Επειδή οι πληροφορίες που υποβλήθηκαν στα πλαίσια της διαδικασίας που κινήθηκε με βάση το άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 δεν επιτρέπουν στην Επιτροπή να καθορίσει το συμβιβάσιμο των πράξεων που προβλέπονται από το άρθρο 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 με τους κανόνες για τη διάσωση ή την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ή με οποιοδήποτε άλλο κανόνα περί κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζεται στους τομείς στους οποίους αναφέρεται αυτή η απόφαση, η Επιτροπή θεωρεί ότι κάθε συμπληρωματική ενίσχυση που προβλέπεται από το άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 υπό μορφή συμπληρωματικής εγγύησης για τις πράξεις οικονομικής αναδιάρθρωσης (που προβλέπονται από το άρθρο 43 του

([11]) Βλέπε υποσημείωση 9.

([12]) Βλέπε υποσημείωση 4.

([13]) ΕΕ C 213 της 19.8.1992, σ. 2, σημεία 3.2 και 1.6.

περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 και πραγματοποιούνται στα πλαίσια του κανόνα de minimis στους τομείς της γεωργίας και της αλιείας) αποτελεί ενίσχυση που δεν πληροί τους όρους που προβλέπονται από τους κοινοτικούς κανόνες περί ενισχύσεων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση (βλέπε αιτιολογική σκέψη 45), χωρίς να είναι αναγκαίο να αναλυθούν οι άλλοι κανόνες που εφαρμόζονται στις κρατικές ενισχύσεις οι οποίες χορηγούνται υπό μορφή εγγυήσεων ([14]).

Γι' αυτό, επειδή οι υποβληθείσες πληροφορίες είναι ανεπαρκείς για να καθοριστεί το συμβιβάσιμο των ενισχύσεων με τους κανόνες περί ενισχύσεων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση των προβληματικών επιχειρήσεων που περιγράφονται ανωτέρω ή με οποιαδήποτε άλλο κανόνα περί κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζεται στους εν λόγω τομείς, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να εκδώσει αρνητική απόφαση για τις ενισχύσεις που προβλέπονται από το άρθρο 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95, στο μέτρο που το άρθρο αυτό παραπέμπει στις ενισχύσεις που προβλέπονται από το άρθρο 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93.

Η Επιτροπή επιφυλάσσεται, αναφορικά με τις ενισχύσεις που προβλέπονται από το άρθρο 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 και που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή ως ενισχύσεις de minimis κατά την εξέταση της ενίσχυσης αριθ. N 472/94, να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, σε συμφωνία με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, για να διακριβώσει οποιαδήποτε πιθανή κατάχρηση των ενισχύσεων που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή για προϊόντα που δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα I της συνθήκης, σε περίπτωση που αυτές οι ενισχύσεις είχαν ήδη χορηγηθεί, χωρίς εξουσιοδότηση, και σε τομείς που αφορούν προϊόντα του παραρτήματος I.

(49) Το άρθρο 3 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 τροποποιεί τους όρους εφαρμογής της ενίσχυσης που προβλέπει το καθεστώς που θεσπίζει το άρθρο 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 για την εξομάλυνση των χρεών των εμπορικών επιχειρήσεων το οποίο εγκρίθηκε ως ενίσχυση de minimis στα πλαίσια της ενίσχυσης N 472/94 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 48). Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το άρθρο 3 τέταρτο εδάφιο του νόμου αριθ. 68/95 προβλέπει ότι οι ενισχύσεις του ιδίου άρθρου, χορηγούνται στις επιχειρήσεις εντός των ορίων που προβλέπονται για τις ενισχύσεις de minimis, και οι οποίες δεν εφαρμόζονται στους τομείς στους οποίους αναφέρεται η παρούσα απόφαση. Παρόλα αυτά η Επιτροπή πρέπει επίσης να λάβει υπόψη της μια σειρά στοιχείων, και ιδίως: α) τις αμφιβολίες που ήδη εκφράστηκαν κατά την κίνηση της διαδικασίας· β) τις παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν από τις εθνικές αρχές και οι οποίες αναφέρονται ανωτέρω (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 34 και 48) στο άρθρο 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93· γ) το γεγονός ότι υπό το φως αυτών των παρατηρήσεων το περιεχόμενο του άρθρου 3 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95, το οποίο παραπέμπει στο άρθρο 43 του νόμου αριθ. 25/93, θα μπορούσε να εφαρμοστεί και στους τομείς στους οποίους αναφέρεται η παρούσα απόφαση· δ) το γεγονός ότι το άρθρο 43 του νόμου αριθ. 25/93 αφορά ενισχύσεις που προορίζονται για την εξομάλυνση των χρεών των εμπορικών επιχειρήσεων, που εγκρίθηκαν στα πλαίσια του κανόνα de minimis· ε) και, τέλος, το γεγονός ότι οι εθνικές αρχές δεν διαβίβασαν πληροφορίες που να μπορούν να βοηθήσουν την Επιτροπή να αξιολογήσει σ' αυτά τα πλαίσια το πιθανό συμβιβάσιμο των ενισχύσεων με τους κανόνες επί κρατικών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και της αλιείας (ειδικότερα με τους κανόνες σχετικά με τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων). Γι' αυτό, για τους ίδιους λόγους που αναφέρθηκαν ανωτέρω και προς τους οποίους γίνεται γενική παραπομπή (βλέπε αιτιολογική σκέψη 48) και επειδή οι πληροφορίες που παρασχέθηκαν είναι ανεπαρκείς για να εξακριβωθεί το συμβιβάσιμο των υπό εξέταση ενισχύσεων με τους κανόνες για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (βλέπε αιτιολογική σκέψη 45) ή με οποιοδήποτε άλλο κανόνα περί κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζεται στους εν λόγω τομείς, σε συμφωνία με το άρθρο 7 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να εκδώσει αρνητική απόφαση για τις ενισχύσεις στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 3 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95, στο μέτρο που η διάταξη αυτή παραπέμπει στις ενισχύσεις του άρθρου 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 και μπορεί να εφαρμοστεί στους τομείς που αναφέρονται στην παρούσα απόφαση.

Η Επιτροπή επιφυλάσσεται, αναφορικά με τις ενισχύσεις που προβλέπονται από το άρθρο 43 του περιφερειακού νόμου αριθ. 25/93 και που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή ως ενισχύσεις de minimis κατά την εξέταση της ενίσχυσης αριθ. N 472/94, να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, για να διακριβώσει οποιαδήποτε πιθανή κατάχρηση των ενισχύσεων που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή για προϊόντα που δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα I της συνθήκης, και σε περίπτωση που αυτές οι ενισχύσεις είχαν χορηγηθεί, χωρίς καμία εξουσιοδότηση, και στους τομείς που αφορούν τα προϊόντα του παραρτήματος I.

(50) Το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 αφορά τις ενισχύσεις υπό μορφή συνεισφοράς στους στόχους που οφείλονται στα πιστωτικά ιδρύματα για την εξομάλυνση των χρεών των βιοτεχνικών επιχειρήσεων, που εγκρίθηκαν στα πλαίσια της ενίσχυσης N 750/A/95 ως ενίσχυση de minimis. Οι ιταλικές αρχές, στα πλαίσια της διαδικασίας, δεν διατύπωσαν καμία παρατήρηση. Επειδή οι ενισχύσεις που αρχικά εγκρίθηκαν αφορούν τον τομέα των βιοτεχνικών επιχειρήσεων, δεν φαίνεται να υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι ενισχύσεις αυτές δεν μπορούν να εφαρμοστούν και στους τομείς στους οποίους αναφέρεται η παρούσα απόφαση. Όμως, επειδή οι εθνικές αρχές, αν και ερωτήθησαν, δεν παρέσχον καμία πληροφορία, στο μέτρο που δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι αυτές οι ενισχύσεις δεν μπορούν να εφαρμοστούν και στους τομείς στους οποίους αναφέρεται η παρούσα απόφαση, στους οποίους δεν εφαρμόζεται ο κανόνας de minimis, η Επιτροπή πρέπει να αξιολογήσει το συμβιβάσιμό τους με τους κανόνες που εφαρμόζονται σ' αυτούς τους τομείς. Στα πλαίσια της παρούσας διαδικασίας, οι εθνικές αρχές δεν διαβίβασαν καμία πληροφορία που να επιτρέπει στην Επιτροπή να θεωρήσει συμβιβάσιμες, με τους κανόνες για τη διάσωση ή την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ή με οποιοδήποτε άλλο κανόνα

([14]) Βλέπε υποσημείωση 9.

περί κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζεται στους τομείς οι οποίοι αναφέρονται στην παρούσα απόφαση, τις ενισχύσεις που προβλέπονται από το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 υπό μορφή μείωσης του επιτοκίου των δανείων που συνήφθησαν για να καλύψουν τα χρέη των επιχειρήσεων. Ειδικότερα, δεν διαβιβάστηκαν αποδείξεις ούτε προκύπτουν από τις πληροφορίες που απέστειλαν οι εθνικές αρχές αποδείξεις του συμβιβάσιμου του μέτρου με τους ισχύοντες κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ή με τους κανόνες που προγενέστερα εφαρμόζονταν στην πρακτική της Επιτροπής για την εξέταση των ενισχύσεων που έχουν ως στόχο τη μείωση των χρηματοοικονομικών επιβαρύνσεων των δανείων που συνήφθησαν για τη χρηματοδότηση ήδη υλοποιηθεισών ενισχύσεων (βλέπε αιτιολογική σκέψη 45).

Γι' αυτό, επειδή οι πληροφορίες που διαβιβάστηκαν είναι ανεπαρκείς για να καθοριστεί το συμβιβάσιμο των ενισχύσεων που προβλέπονται από το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 (υπό μορφή μείωσης του επιτοκίου των δανείων που συνήφθησαν για να καλύψουν τα χρέη των επιχειρήσεων) με τους κανόνες περί ενισχύσεων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ή με οποιοδήποτε άλλο κανόνα περί κρατικών ενισχύσεων που εφαρμόζεται στους εν λόγω τομείς, σε συμφωνία με το άρθρο 7 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να εκδώσει αρνητική απόφαση για τις ενισχύσεις που προβλέπονται από το άρθρο 5 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95, στο μέτρο που αυτές μπορούν να εφαρμοστούν στους τομείς που αναφέρονται στην παρούσα απόφαση.

(51) Το άρθρο 6 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 προβλέπει τη χορήγηση ενισχύσεων υπό μορφή συμμετοχής στους στόχους των δανείων διάρκειας μικρότερης του ενός έτους που χορηγήθησαν σε εμποροεπιχειρηματίες της Σικελίας, των οποίων οι πωλήσεις οπωροκηπευτικών προϊόντων και εσπεριδοειδών εκτός της περιφέρειας αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 70 % του κύκλου εργασιών τους. Οι ιταλικές αρχές, στις παρατηρήσεις τους, υποστηρίζουν ότι το μέτρο αποτελεί μια επαναχρηματοδότηση ενός μέτρου που είχε ήδη εγκριθεί από την Επιτροπή (άρθρο 48 του νόμου αριθ. 32/91) και ότι πρόκειται για ένα βραχυπρόθεσμο ευνοϊκό δάνειο, που πρέπει να εξεταστεί υπό το φως των κριτηρίων που εφαρμόζονται σ'αυτόν τον τύπο ενισχύσεων πριν από την έναρξη ισχύος της ανακοίνωσης της Επιτροπής περί κρατικών ενισχύσεων για βραχυπρόθεσμα ευνοϊκά δάνεια στο γεωργικό τομέα («πιστώσεις διαχείρισης») ([15]). Τα επιχειρήματα των ιταλικών αρχών δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτά για τους λόγους που ακολουθούν.

(52) Σε ό,τι αφορά το επιχείρημα σύμφωνα με το οποίο η ενίσχυση αποτελεί «επαναχρηματοδότηση του άρθρου 48 του νόμου αριθ. 32/91» και ακόμη ότι η έγκριση εκ μέρους της Επιτροπής μιας μεταγενέστερης επαναχρηματοδότησης αυτής της διάταξης θα «επιδρούσε σαφώς επί του νομοθέτη το 1995 και θα είχε δημιουργήσει στους δικαιούχους νόμιμες προσμονές». Η Επιτροπή, όπως ήδη είχε παρατηρήσει στο τέλεξ των υπηρεσιών της της 10ης Νοεμβρίου 1998, επισημαίνει ότι:

α) η αρχική έγκριση του άρθρου 48 του νόμου αριθ. 32/91 (ενίσχυση N 377/91) ως «βραχυπρόθεσμο ευνοϊκό δάνειο» αφορούσε τη χρηματοδότηση του μέτρου μόνο για την τριετία 1991-1993, χωρίς καμία αναφορά σε επιμέρους «περιόδους εμπορίας» στις οποίες το μέτρο θα είχε εφαρμοστεί (το μέτρο αναφερόταν, εντελώς «τυχαία», στην πρόβλεψη μιας εξαίρεσης μερικών όρων, κατά την εμπορική περίοδο 1990/91). Αν και η τακτική που ακολουθούσε η Επιτροπή γι' αυτόν τον τύπο ενισχύσεων δεν είχε ακόμη κωδικοποιηθεί σε ένα γραπτό κείμενο (τα κριτήρια που εφαρμόζονται στις ενισχύσεις υπό μορφή βραχυπρόθεσμων ευνοϊκών δανείων περιγράφονται στην αιτιολογική σκέψη 54), η έγκριση του μέτρου ως «βραχυπρόθεσμο ευνοϊκό δάνειο» μπορούσε να βασισθεί αποκλειστικά στη διαπίστωση ότι πρόκειται πραγματικά για ένα «βραχυπρόθεσμο ευνοϊκό δάνειο» χορηγούμενο για να επιτραπεί η κανονική λειτουργία ενός γεωργικού επιχειρηματία ο οποίος πρέπει να προκαταβάλει έξοδα διαχείρισης που σχετίζονται με τον κύκλο της γεωργικής παραγωγής ενόψει πραγματοποίησης εισοδήματος προερχόμενου από τον ίδιο κύκλο. Κατά την έγκριση αυτού του μέτρου, η Επιτροπή είχε επίσης επισημάνει ότι: «σε ό,τι αφορά τις ενισχύσεις υπό μορφή δανείων διαχείρισης με ευνοϊκό επιτόκιο, η Επιτροπή δεν αντιτίθεται στη χορήγησή τους, αλλά επιφυλάσσεται να επανεξετάσει τη θέση της αργότερα κατά την έννοια του άρθρου 93 παράγραφος 1 της συνθήκης»·

β) σε μια μεταγενέστερη έγκριση της «επαναχρηματοδότησης» του άρθρου 48 του νόμου αριθ. 32/91, αναφερόταν ρητώς στη χρηματοδότηση, κατά τη διάρκεια των χρήσεων 1995 και 1996, του μέτρου ως «βραχυπρόθεσμο ευνοϊκό δάνειο» για την «εμπορική περίοδο» 1992/93. Επειδή η περίοδος 1992/93 περιλαμβανόταν στα αρχικά χρονικά όρια του άρθρου 48, στο οποίο γινόταν παραπομπή, η Επιτροπή είχε θεωρήσει ότι τα νέα μέτρα αποτελούσαν μια «επαναχρηματοδότηση» των μέτρων που ήδη είχαν εγκριθεί (ενίσχυση C 61/96, ex N 408/B/96). Ειδικότερα, τα άρθρα σχετικά με την «επαναχρηματοδότηση» ήταν τα ακόλουθα: i) άρθρο 7 του νόμου αριθ. 81/95 (C61/96, πρώην ενίσχυση N 408/B/96), που αναφερόταν στους «στόχους» του άρθρου 48 του νόμου αριθ. 32/91 και ενέκρινε την ενίσχυση, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 1995, της «εμπορικής χρήσεως» 1992/93 (2 000 εκατομμύρια ιταλικές λίρες)· ii) το άρθρο 20 το νόμου αριθ. 33/96 (C 61/96, πρώην ενίσχυση N 408/B/96), που αναφερόταν στους «στόχους» του άρθρου 48 του νόμου αριθ. 32/91 και του άρθρου 7 του νόμου αριθ. 81/95 και ενέκρινε τη χρηματοδότηση, κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 1996, της «εμπορικής περιόδου» 1992/93 (2 000 εκατομμύρια ιταλικές λίρες)·

γ) η Επιτροπή προειδοποιούσε, στην επιστολή της με την οποία εξουσιοδοτούσε την προαναφερθείσα επαναχρηματοδότηση του άρθρου 48 του νόμου αριθ. 32/91 για την εμπορική περίοδο 1992/93 (ενίσχυση C 61/96, πρώην ενίσχυση N 408/B/96), τις εθνικές αρχές για το

([15]) ΕΕ C 44 της 16.2.1996, σ. 2.

γεγονός ότι η έγκριση της επαναχρηματοδότησης δεν υποθήκευε το αποτέλεσμα της εξέτασης του νέου μέτρου που κοινοποιήθηκε και αναλύθηκε στα πλαίσια της ενίσχυσης Ν 750/Β/95 (άρθρο 6 του νόμου αριθ. 68/95), που αποτελούσε ένα νέο καθεστώς ενίσχυσης [SG(97) D/455 της 23ης Ιανουαρίου 1997] και τις πληροφορούσε, επί τη ευκαιρία, ότι ο νόμος αριθ. 68/95 θα εξεταζόταν στα πλαίσια των νέων κανόνων που εφαρμόζονται στις ενισχύσεις για «πιστώσεις διαχείρισης» μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1996·

δ) το άρθρο 6 του υπό εξέταση νόμου αριθ. 68/95 δεν αναφέρεται στο άρθρο 48 του νόμου αριθ. 32/91, ουσιαστικά όμως έχει το ίδιο περιεχόμενο, αφού εξουσιοδοτεί τη χρηματοδότηση, κατά την τριετία 1995-1997, των «περιόδων εμπορίας» 1993/94, 1994/95 και 1995/96. Όμως, αντιθέτως με το άρθρο 48 του νόμου αριθ. 32/91, καθόριζε μελλοντικές διατάξεις, και αντιθέτως με το άρθρο 7 του νόμου αριθ. 81/95 και με το άρθρο 20 του νόμου αριθ. 33/96 τα οποία (αν και καθόριζαν τις διατάξεις για μια προηγούμενη περίοδο εμπορίας) όριζαν αυτή την περίοδο εμπορίας ως εκείνη σχετικά με το έτος 1992/93, η οποία αποδεικνυόταν ότι περιεχόταν ήδη στην έγκριση του αρχικού άρθρου 48 του νόμου αριθ. 32/91, το άρθρο 6 του νόμου αριθ. 68/95 προβλέπει σαφώς ενισχύσεις που αναφέρονται μόνο σε προηγούμενες περιόδους εμπορίας (1993/94, 1994/95 και 1995/96), οι οποίες επιπλέον δεν αποτελούν μέρος της αρχικής έγκρισης του άρθρου 48 του νόμου αριθ. 32/91, που αφορούσε τη χρηματοδότηση της τριετίας 1991-1993. Η πρόβλεψη ενισχύσεων υπό μορφή βραχυπρόθεσμων ευνοϊκών δανείων για περιόδους εμπορίας που έχουν ήδη λήξει (βλέπε αιτιολογική σκέψη 54), δεν ανταποκρίνετο στο πνεύμα των κανόνων περί ενισχύσεων για «βραχυπρόθεσμα ευνοϊκά δάνεια στο γεωργικό τομέα», που κατ' εξαίρεση θεωρούνται ενισχύσεις σε θέση να συμβάλουν στην ανάπτυξη του γεωργικού τομέα, κατ' εξαίρεση της απαγόρευσης του άρθρου 87 της συνθήκης. Επιπλέον, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι εντός του χρονικού ορίου των δύο μηνών από την κοινοποίηση του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 (η οποία εξετάστηκε στα πλαίσια της ενίσχυσης Ν 750/Β/95), οι υπηρεσίες της Επιτροπής είχαν προειδοποιήσει τις ιταλικές αρχές ότι: α) οι ενισχύσεις για τις περιόδους εμπορίας 1993/94 και 1994/95 προεικόνιζαν ενισχύσεις λειτουργίας, ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά και καλούσαν τις ίδιες αρχές να αποσύρουν αυτά τα μέτρα, εκτός αν ήταν σε θέση να αποδείξουν ότι οι ενισχύσεις ανταποκρίνονταν στα κριτήρια που ήταν τότε σε ισχύ σχετικά με την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (βλέπε αιτιολογική σκέψη 45)· β) οι ενισχύσεις για την περίοδο εμπορίας 1995/96 έπρεπε να πληρούν τα κριτήρια στα οποία αναφερόταν το νέο σχέδιο ανακοίνωσης και το οποίο επισυνάπτετο· γ) πάντως, οι ενισχύσεις που προβλέπονται από το άρθρο 6, επειδή προορίζονται για επιχειρήσεις των οποίων ο κύκλος εργασιών πρέπει κατά τουλάχιστον 70% να προέρχεται από την πώληση οπωροκηπευτικών προϊόντων και εσπεριδοειδών εκτός της περιοχής της περιφέρειας, προσομοίαζαν με ενισχύσεις στην εξαγωγή, ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, και καλούσαν τις εθνικές αρχές να καταργήσουν ή να τροποποιήσουν τα μέτρα, ή να εξηγήσουν δεόντως την άρνηση να ευθυγραμμιστούν μ' αυτή την αίτηση· αυτές οι εξηγήσεις δεν υποβλήθηκαν ποτέ (βλέπε σημεία 1-3 της επιστολής της 2ας Οκτωβρίου 1995/VI/036342). Η Επιτροπή, στην απόφασή της έναρξης της διαδικασίας, είχε εκφράσει ρητώς αμφιβολίες σχετικά με τη δυνατότητα των εν λόγω ενισχύσεων να αποτελούν ενισχύσεις στην εξαγωγή.

Από τα προαναφερθέντα συνεπάγεται ότι το άρθρο 6 του νόμου αριθ. 68/95, που απλά περιορίζεται στην αναπαραγωγή του περιεχομένου του άρθρου 48 του νόμου αριθ. 32/91, χωρίς όμως να αναφέρεται σ' αυτό, και που καθορίζει διατάξεις για το παρελθόν αντί για το μέλλον, δεν μπορεί να θεωρηθεί, με τη στενή έννοια του όρου, επαναχρηματοδότηση του άρθρου 48 του νόμου αριθ. 32/91.

(53) Πρέπει λοιπόν να αποφασισθεί αν η ενίσχυση που προβλέπει το άρθρο 6 του νόμου αριθ. 68/95 μπορεί να θεωρηθεί, όπως υποστηρίζουν οι ιταλικές αρχές, «βραχυπρόθεσμο ευνοϊκό δάνειο» συμβιβάσιμο με την πρακτική της Επιτροπής.

Οι κανόνες που εφαρμόζονταν στα βραχυπρόθεσμα ευνοϊκά δάνεια στη γεωργία τη στιγμή της κοινοποίησης απαγόρευαν τη χορήγηση δανείου για ένα μόνο προϊόν ή μία μόνο πράξη και περιόριζαν τη διάρκειά του σε δώδεκα μήνες.

Η Επιτροπή επεσήμανε, με επιστολή της τής 23ης Ιανουαρίου 1997 [βλέπε κείμενο SG(97) D/455] με την οποία εξουσιοδοτούσε για τελευταία φορά την επαναχρηματοδότηση του άρθρου 48 του νόμου αριθ. 32/91 για την εμπορική περίοδο 1992/93 (ενίσχυση C 61/96, πρώην ενίσχυση Ν 408/Β/96), τις ιταλικές αρχές ότι η εξουσιοδότηση της επαναχρηματοδότησης δεν προεξοφλούσε το αποτέλεσμα της εξέτασης του νέου μέτρου που κοινοποιήθηκε και εξετάστηκε στα πλαίσια της ενίσχυσης Ν 750/Β/95 (δηλαδή το άρθρο 6 του νόμου αριθ. 68/95), ο οποίος αποτελούσε ένα νέο καθεστώς ενίσχυσης [SG(97) D/455 της 23ης Ιανουαρίου 1997] και τις πληροφορούσε για το γεγονός ότι ο νόμος αριθ. 68/95 θα εξεταζόταν υπό το φως των νέων κανόνων για «πιστώσεις διαχείρισης» σε ισχύ μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1996 (ανακοίνωση της Επιτροπής περί κρατικών ενισχύσεων για βραχυπρόθεσμα ευνοϊκά δάνεια στον αγροτικό τομέα). Όμως, η Επιτροπή πληροφόρησε τα κράτη μέλη ότι, με επιστολή της τής 19ης Δεκεμβρίου 1997 [SG(97)D/10801] και σε συνέχεια μιας πρώτης αναστολής της εφαρμογής των νέων κανόνων, αρχής γενομένης από τις 30 Ιουνίου 1998, θα εφαρμοζόταν η ανακοίνωση της Επιτροπής για βραχυπρόθεσμα ευνοϊκά δάνεια στον αγροτικό τομέα, όπως είχε ερμηνευθεί στην προαναφερθείσα επιστολή της Επιτροπής της 19ης Δεκεμβρίου 1997 [SG(97)D/10801] και ότι θα εκινείτο η διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης (τότε άρθρο 93 παράγραφος 2) αναφορικά με τις ενισχύσεις που θα είχαν «τεθεί ή παραμείνει εν ισχύ» μετά τις 30 Ιουνίου 1998 και που δεν θα ήταν συμβιβάσιμες με τους νέους κανόνες.

Σε ό,τι αφορά το γεγονός ότι η υπό εξέταση ενίσχυση, θεσπισθείσα από το άρθρο 6 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95, θα εφαρμοζόταν στις «περιόδους εμπορίας» 1993/94, 1994/95 και 1995/96 και ότι η επόμενη ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για βραχυπρόθεσμα ευνοϊκά δάνεια στον αγροτικό τομέα δεν θα εφαρμοζόταν στις «ενισχύσεις που θα ετίθεντο ή θα παρέμεναν εν

ισχύι» μετά τις 30 Ιουνίου 1998, φαίνεται ότι οι ενισχύσεις για βραχυπρόθεσμα ευνοϊκά δάνεια που χορηγήθηκαν για τις «περιόδους εμπορίας» 1993/94, 1994/95 και 1995/96 μπορούν ακόμη να εξεταστούν βάσει των κριτηρίων που εφαρμόζονται στα βραχυπρόθεσμα ευνοϊκά δάνεια πριν από τις 30 Ιουνίου 1998, από την οποία αρχίζει να εφαρμόζεται η νέα ανακοίνωση.

(54) Τα εν προκειμένω κριτήρια ήταν τα εξής: τα δάνεια πρέπει να είναι «εποχικής» φύσης που προορίζονται για την κάλυψη των γενικών εξόδων (αγορά πρώτων υλών, καταβολή ημερομισθίων κ.λπ.), το δάνειο δεν πρέπει να σχετίζεται με ένα και μοναδικό προϊόν ή με μία και μοναδική πράξη και η διάρκειά του δεν μπορεί να ξεπερνάει τους δώδεκα μήνες. Γι' αυτό το σκοπό πρέπει να υπογραμμισθεί ότι οι νέοι κανόνες που διέπουν αυτόν τον τύπο ενισχύσεων, και οι οποίοι περιέχονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής για βραχυπρόθεσμα ευνοϊκά δάνεια στον αγροτικό τομέα προβλέπουν τα ίδια κριτήρια, μαζί με άλλους πόρους ακόμη πιο αυστηρούς, για τους οποίους οι εθνικές αρχές στις παρατηρήσεις τους δεν παρέσχον καμία ένδειξη.

Στην υπό εξέταση περίπτωση τα προαναφερθέντα κριτήρια, που τότε εφαρμόζονταν στα «δάνεια διαχείρισης», δεν φαίνεται να πληρούνται για τους εξής λόγους:

α) πρώτα απ' όλα το άρθρο 6 του νόμου αριθ. 68/95 αφορά αποκλειστικά τις εμπορικές επιχειρήσεις που έχουν ως έδρα τη Σικελία και των οποίων ο κύκλος εργασιών κατά τουλάχιστον 70 % οφείλεται στην πώληση οπωροκηπευτικών προϊόντων και εσπεριδοειδών εκτός της περιφέρειας. Η ενίσχυση φαίνεται λοιπόν να έχει χορηγηθεί αποκλειστικά υπέρ δύο ειδικών κατηγοριών προϊόντων και φαίνεται να σχετίζεται, κυρίως, με μία μόνο πράξη (την εξαγωγή από τη Σικελία)·

β) κατά δεύτερο λόγο δεν μπορεί να αποκλεισθεί, δεδομένου του ύφους των παρατηρήσεων που διατύπωσαν οι εθνικές αρχές (βλέπε αιτιολογικές σκέψεις 31 και 32), ότι τα εν λόγω δάνεια δεν μπορούν να έχουν διάρκεια μεγαλύτερη των δώδεκα μηνών (σύμφωνα με τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν οι εθνικές αρχές): «… Επιπλέον, οι ίδιοι κανόνες [της Επιτροπής] δεν καθορίζουν όρια έντασης και επιτρέπουν την ετήσια ανανέωση του ευνοϊκού δανείου … Άλλωστε η δυνατότητα ετήσιας ανανέωσης αυτών των δανείων, που επιτρέπεται από τους προαναφερθέντες κοινοτικούς κανόνες, μετριάζει, υποθέτοντας ότι υπάρχει η ανάγκη, την πρόβλεψη που περιέχεται στους περιφερειακούς κανόνες σχετικά με τη διάρκεια της απόσβεσης του δανείου σε 36 μήνες. … Πρέπει να υπογραμμισθεί ότι η μέση διάρκεια της απόσβεσης, εφόσον το δάνειο μειώνεται ήδη αρχής γενομένης από τον πρώτο μήνα της χορήγησής του, είναι πολύ χαμηλότερη των 36 μηνών»·

γ) κατά τρίτο λόγο, ακόμη και υποθέτοντας ότι το ευνοϊκό δάνειο δεν χορηγήθηκε για ένα και μόνο προϊόν (αλλά για δύο κατηγορίες προϊόντων) ή δεν σχετίζεται με μία και μοναδική πράξη (αλλά κυρίως με μία μόνο πράξη την εξαγωγή) και ότι η διάρκεια του δανείου δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες (το οποίο δεν είναι βέβαιο), επειδή οι εθνικές αρχές βεβαίωσαν ότι «οι αγροτικοί επιχειρηματίες δεν αποτελούσαν το σκοπό, ούτε μπορούσαν να είναι, μιας ενίσχυσης που έπρεπε να αφορά αγοραστές (εμπόρους) ή τη στιγμή κατά την οποίαν αγόρασαν τα προϊόντα δεν μπορούσαν λογικώς να στηριχθούν σε ένα όφελος που ακόμα έπρεπε να προβλεφθεί σε έναν μεταγενέστερο νόμο» και ότι «ο περιφερειακός νόμος αριθ. 68/95 εγκρίθηκε όταν ήδη είχαν λήξει οι πρώτες δύο γεωργικοί περίοδοι (1993/94 και 1994/95) που αυτός ο νόμος αφορούσε, ενώ η γεωργική περίοδος 1995/96 ήταν ήδη εν εξελίξει» η ενίσχυση δεν φαίνεται να ανταποκρίνεται στο πνεύμα του κριτηρίου της «εποχικότητας» του δανείου, το οποίο έχει ως σκοπό να επιτρέψει στον γεωργικό επιχειρηματία να προκαταβάλει τα έξοδα που αφορούν τον κύκλο της γεωργικής παραγωγής πριν να εισπράξει τα έσοδα από τις πωλήσεις της παραγωγής κατά τη διάρκεια του ίδιου κύκλου.

Τούτο επιβεβαιώνεται και από τις ακόλουθες δηλώσεις των ιταλικών αρχών: «… στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν πρόκειται για δάνεια που χορηγούνται για τις βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις των επιχειρήσεων αλλά για εξομάλυνση των χρεών που απορρέουν από βραχυπρόθεσμες παροχές πιστώσεως, με πολύ υψηλά επιτόκια που, όπως ήδη έχει λεχθεί, αλλοίωσαν τις συνθήκες ανταγωνισμού μεταξύ των νησιωτικών επιχειρήσεων και εκείνων της υπόλοιπης χώρας, και ακόμη περισσότερο με τις επιχειρήσεις των άλλων κρατών της Κοινότητας (…) αν οι επιχειρήσεις μπορούσαν να υπολογίζουν σε βραχυπρόθεσμα δάνεια με επιτόκιο ίσο με το επιδοτούμενο, και το οποίο είναι πάνω κάτω ίσο με το μέσο επιτόκιο που εφαρμόζεται εκτός της περιοχής των νήσων, σίγουρα δεν θα ευρίσκοντο εκτεθειμένοι στα τρέχοντα χρέη» (βλέπε αιτιολογική σκέψη 32).

Το γεγονός ότι τα υπό εξέταση «ευνοϊκά δάνεια» δεν ικανοποιούν το βασικό όρο που επιτρέπει να χαρακτηρισθούν ως βραχυπρόθεσμα ευνοϊκά δάνεια, στην έννοια της πρακτικής της Επιτροπής, φαίνεται να επιβεβαιώνεται και από τη δήλωση των ιταλικών αρχών σύμφωνα με την οποία «από το ύφος του κανόνα προκύπτει ότι (…) η αναφορά στον όγκο των πωλήσεων είχε καθορισθεί από τη βούληση του περιφερειακού νομοθέτη να καθορίσει με ακρίβεια έναν τομέα εμπορίας που, λόγω των διαστάσεων του κύκλου εργασιών, παρουσίαζε περισσότερο απ' όλους τους άλλους απτούς κινδύνους δραματικής πτώσης του επιπέδου απασχόλησης: εξ αυτού και η πρόβλεψη που περιέχεται στην παράγραφο 4 του εν λόγω άρθρου», που προβλέπει την ανάκληση χορηγηθείσας επιδότησης και την επιστροφή των καταβληθέντων, με την επιβάρυνση των νομίμων τόκων, σε περίπτωση που οι επι-

χειρηματίες δικαιούχοι δεν τηρούν την υποχρέωση της διατήρησης του επιπέδου απασχόλησης.

Από τα προηγούμενα συνεπάγεται ότι οι ενισχύσεις που προβλέπονται από το άρθρο 6 του νόμου αριθ. 68/95, που ασχολείται με το παρελθόν αντί με το μέλλον, αφορούν αποκλειστικά δύο ειδικές κατηγορίες, σχετίζονται κυρίως με μία και μόνη πράξη (εξαγωγή από την περιφέρεια), φαίνεται να έχουν διάρκεια μεγαλύτερη των δώδεκα μηνών, μάλλον δεν ανταποκρίνονται στην αρχή που ενέπνευσε αυτόν τον τύπο ενισχύσεων και γι' αυτό δεν μπορούν να θεωρηθούν «βραχυπρόθεσμα ευνοϊκά δάνεια», συμβιβάσιμα με τους κανόνες που εφαρμόζονται από την Επιτροπή γι' αυτόν τον τύπο ενισχύσεων, είτε προγενέστερα είτε μεταγενέστερα της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τα βραχυπρόθεσμα ευνοϊκά δάνεια στον αγροτικό τομέα.

(55) Οι ιταλικές αρχές, στις παρατηρήσεις τους, αμφισβήτησαν τον πιθανό ορισμό των εν λόγω ενισχύσεων ως «ενισχύσεων στην εξαγωγή», υπογραμμίζοντας ειδικότερα ότι για «πωλήσεις που πραγματοποιούνται εκτός της περιοχής της περιφέρειας» δεν θεωρείται αναγκαίως και αποκλειστικώς η εξαγωγή των προϊόντων εκτός της Ιταλίας. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της το γεγονός ότι η πώληση εκτός της περιφέρειας μπορεί να μην σημαίνει αναγκαίως και αποκλειστικώς την εξαγωγή εκτός του ιταλικού εδάφους και γι'αυτό, στα πλαίσια της παρούσας απόφασης, δεν συνεχίζεται ειδικά η εξέταση της ενίσχυσης σύμφωνα μ' αυτό τον ορισμό. Όμως, θεωρώντας ότι η μέθοδος υπολογισμού της ενίσχυσης, (βλέπε αιτιολογική σκέψη 23), όπως τόνισε η Επιτροπή στην απόφασή της έναρξης της διαδικασίας, φαίνεται να ανταποκρίνεται στη μέθοδο υπολογισμού ενίσχυσης στην εξαγωγή, και θεωρώντας ότι οι εθνικές αρχές δεν στήριξαν τις παρατηρήσεις τους σε ερμηνεία του τύπου του άρθρου 6 του νόμου αριθ. 68/95 χωρίς να παράσχουν εμπεριστατωμένες αποδείξεις των σχετικών στοιχείων, π.χ., στις εξαγωγές εκτός της περιοχής της περιφέρειας με προορισμό είτε την Ιταλία, είτε έξω από το ιταλικό έδαφος, η Επιτροπή δεν μπορεί να αποκλείσει ότι, de facto, η ενίσχυση δεν μπορεί να αποτελεί και ενίσχυση στην εξαγωγή.

(56) Οι εθνικές αρχές, στις παρατηρήσεις τους, δεν αναφέρθηκαν στην πιθανότητα ότι η ενίσχυση που προβλέπεται από το άρθρο 6 του νόμου αριθ. 68/95 μπορεί να ικανοποιεί τις απαιτήσεις που προβλέπονται για τις ενισχύσεις διάσωσης ή αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τις κοινοτικές κατευθύνσεις [16] οι ενισχύσεις διάσωσης πρέπει: να συνίστανται σε ταμειακές ενισχύσεις υπό μορφή εγγύησης πιστώσεων ή επιστρεπτέων πιστώσεων που επιβαρύνονται με επιτόκιο ισοδύναμο με εκείνο της αγοράς· να περιορίζονται στο ύψος του ποσού το οποίο είναι αναγκαίο να διατηρηθεί σε δραστηριότητα η επιχείρηση (π.χ., κάλυψη των εξόδων μισθοδοσίας, των τρεχουσών προμηθειών)· να καταβάλλονται μόνο για την περίοδο που είναι απαραίτητη (συνήθως όχι πάνω από έξι μήνες) για τον καθορισμό των απαραιτήτων και υλοποιήσιμων μέτρων εξυγίανσης· να δικαιολογούνται από οξείες κοινωνικές δυσχέρειες και να μην έχουν αδικαιολόγητα αρνητικά αποτελέσματα στη βιομηχανική και γεωργική κατάσταση σε άλλα κράτη μέλη. Ένας επιπλέον όρος είναι, καταρχήν, η διάσωση να αποτελεί μια εφάπαξ πράξη. Σύμφωνα με τις ίδιες κατευθύνσεις, οι ενισχύσεις για την αναδιάρθρωση πρέπει να ικανοποιούν τους κατωτέρω γενικούς όρους: α) πρέπει να αποκαθιστούν τη μακροχρόνια οικονομικο-χρηματοοικονομική αποτελεσματικότητα και την εξυγίανση της επιχείρησης σε ένα λογικό χρονικό όριο και βάσει ρεαλιστικών υποθέσεων σχετικά με τις μελλοντικές συνθήκες εργασίας· β) πρέπει να θεσπιστούν μέτρα που να είναι σε θέση να εξισορροπήσουν, στο μέτρο του δυνατού, τον αρνητικό αντίκτυπο επί των ανταγωνιστών· γ) το ύψος και η ένταση της ενίσχυσης πρέπει να περιοριστούν στο ελάχιστο αναγκαίο για να επιτρέψουν την αναδιάρθρωση και πρέπει να είναι της τάξης των οφελών που προβλέπονται σε κοινοτικό επίπεδο· δ) η επιχείρηση πρέπει να εφαρμόσει πλήρως το σχέδιο αναδιάρθρωσης που παρουσιάστηκε στην Επιτροπή και έγινε δεκτό από αυτήν, ανταποκρινόμενη σε οποιαδήποτε άλλη υποχρέωση προβλέπεται στην απόφαση της Επιτροπής· ε) η εφαρμογή, η πρόοδος και η επιτυχία του σχεδίου αναδιάρθρωσης θα ελεγχθούν μέσω της υποχρέωσης υποβολής στην Επιτροπή εμπεριστατωμένων ετησίων εκθέσεων. Οι εθνικές αρχές δεν παρέχουν αποδείξεις του συμβιβάσιμου του υπό εξέταση μέτρου με τα προαναφερθέντα κριτήρια, ούτε άλλωστε στις πληροφορίες που υποβλήθηκαν από αυτές προκύπτουν αποδεικτικά στοιχεία.

(57) Οι εθνικές αρχές, στις παρατηρήσεις τους, δεν αναφέρθηκαν στην πιθανότητα να ικανοποιεί η ενίσχυση που προβλέπεται από το άρθρο 6 του νόμου αριθ. 68/95 τις απαιτήσεις που προηγουμένως είχαν καθοριστεί από τους κανόνες που εφαρμόζονται από την Επιτροπή στην πρακτική που είναι σχετική με την εξέταση των ενισχύσεων οι οποίες έχουν ως στόχο τη μείωση των χρηματοοικονομικών επιβαρύνσεων των δανείων που συνήφθησαν για να χρηματοδοτήσουν ήδη υλοποιηθείσες επενδύσεις. Δεν χορηγήθηκε καμία απόδειξη του συμβιβάσιμου των μέτρων με τις απαιτήσεις που περιγράφονται στην αιτιολογική σκέψη 45, ούτε άλλωστε από τις πληροφορίες που υπέβαλαν οι εθνικές αρχές προκύπτουν αποδεικτικά στοιχεία.

(58) Στις πληροφορίες που υπέβαλαν οι ιταλικές αρχές υπάρχει μόνο μια αμυδρή αναφορά στη σχέση που υπάρχει μεταξύ του μέτρου και της διατήρησης του επιπέδου απασχόλησης, χωρίς όμως να παρέχεται καμία απόδειξη του γεγονότος ότι η ενίσχυση τηρεί το πνεύμα και το γράμμα των «κατευθύνσεων όσον αφορά τις ενισχύσεις στην απασχόληση» [17]. Σύμφωνα με τις εθνικές αρχές (βλέπε αιτιολογική σκέψη 37): «προκύπτει … σαφώς από το ύφος του κανόνα ότι η αναφορά στον όγκο των πωλήσεων είχε καθορισθεί από τη βούληση του νομοθέτη να καθορίσει έναν τομέα εμπορίας που, λόγω των διαστάσεων του κύκλου εργασιών, παρουσίαζε περισσότερο από τους άλλους απτούς κινδύνους δραματικής πτώσης του επιπέδου απασχόλησης. Εξ αυτού η πρόβλεψη που περιέχεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 4 του νόμου αριθ. 69/95» (σχετικά με την ανάκληση των ενισχύσεων και την ανάκτηση των καταβληθέντων σε περίπτωση που οι δικαιούχοι δεν τηρούν την υποχρέωση να διατηρούν αμετάβλητο το επίπεδο απασχόλησης).

[16] Βλέπε υποσημείωση 5.

[17] ΕΕ C 334 της 12.12.1995, σ. 4.

Πρέπει να παρατηρηθεί ότι, αν και η παράγραφος 4 του άρθρου 6 του περιφερειακού νόμου αριθ. 69/95 προβλέπει την ανάκληση και την ανάκτηση των ενισχύσεων αν οι δικαιούχοι δεν τηρούν την υποχρέωση να διατηρούν το επίπεδο απασχόλησης, η ενίσχυση που προβλέπεται από το άρθρο 6 δεν φαίνεται να ακολουθεί ούτε το πνεύμα ούτε το γράμμα των κατευθύνσεων όσον αφορά ενισχύσεις στην απασχόληση, και πιο συγκεκριμένα τα σημεία 16 και 22 των τελευταίων (ενισχύσεις σχετικές με τη διατήρηση της απασχόλησης). Ειδικότερα, πρέπει να θεωρηθεί ότι: α) η ενίσχυση δεν αποβλέπει στην προστασία της απασχόλησης· β) το ύψος της είναι ανεξάρτητο από τον αριθμό των εργαζομένων και γ) η μορφή της δεν έχει σχέση με το κόστος εργασίας. Γι' αυτό, εάν και έμμεσα μπορεί να συμβάλει στη διατήρηση της απασχόλησης, όπως συμβαίνει άλλωστε και με πολλές κατηγορίες ενισχύσεων, η ενίσχυση που προβλέπεται από το άρθρο 6 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 δεν μπορεί να χαρακτηρισθεί ως ενίσχυση στην απασχόληση υπό την έννοια των σχετικών κοινοτικών κατευθύνσεων.

(59) Γι' αυτό, η ενίσχυση που προβλέπεται από το άρθρο 6, και η οποία δεν είναι εκδήλως ενίσχυση υπέρ των επενδύσεων, δεν φαίνεται να ικανοποιεί ούτε τους όρους που προβλέπονται για τα βραχυπρόθεσμα ευνοϊκά δάνεια, ούτε εκείνους για τη διάσωση ή την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων, ούτε ακόμη εκείνους για τις ενισχύσεις στην απασχόληση, τέλος δε ούτε κανέναν από τους όρους εξαίρεσης που προβλέπονται σε άλλες νομικές βάσεις, και καταλήγει αντίθετα σε μια απλή ενίσχυση λειτουργίας, που χορηγήθηκε για να εξομαλύνει παρελθόντα χρέη, της οποίας το αποτέλεσμα παύει με την παύση της πληρωμής της ενίσχυσης.

(60) Στον τομέα της γεωργίας και της αλιείας, δηλαδή της παραγωγής, της μεταποίησης και της εμπορίας προϊόντων στα οποία αναφέρεται το παράρτημα I, η πάγια πρακτική που ακολούθησε για πολλά χρόνια η Επιτροπή ήταν η απαγόρευση της χορήγησης ενισχύσεων λειτουργίας σε όλες τις περιφέρειες, ακόμη και σε εκείνες στις οποίες εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα από το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης. Οι ενισχύσεις αυτές, από τη φύση τους, αλληλοεπιδρούν με τους μηχανισμούς των κοινών οργανώσεων των αγορών οι οποίοι υπερισχύουν των κανόνων ανταγωνισμού που θεσπίζει η συνθήκη [18]. Η πρακτική αυτή έχει επιβεβαιωθεί πολλές φορές [19].

(61) Επειδή οι παρατηρήσεις των ιταλικών αρχών επιβεβαιώνουν ότι στόχος του υπό εξέταση μέτρου είναι η ελάφρυνση των χρεών των δικαιούχων και εκ μέρους των δικαιούχων δεν απαιτείται κανένα αντάλλαγμα που θα μπορούσε να θεωρηθεί τέτοιο που να διευκολύνει την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή ορισμένων περιοχών, έχοντας υπόψη τις αρχές που έχουν καθοριστεί στις αποφάσεις που δημιούργησαν νομολογία [20], η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το μέτρο δεν μπορεί να τύχει καμίας από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της συνθήκης.

(62) Το άρθρο 7 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 εξουσιοδοτεί το IRCAC, σύμφωνα με τον περιφερειακό νόμο αριθ. 37/78, να χορηγήσει σε συνεταιρισμούς νέων που δικαιούνται χρηματοδοτήσεων, και των οποίων τα χρέη είναι ληξιπρόθεσμα, δάνεια χρήσης με ευνοϊκό επιτόκιο. Ο περιφερειακός νόμος αριθ. 37/78 (ο οποίος εν τω μεταξύ έχει καταργηθεί) προέβλεπε ένα καθεστώς ενίσχυσης υπέρ των νέων επιχειρηματιών δυνάμει του οποίου εχορηγούντο: α) ενίσχυση υπό μορφή επιδοτήσεων και ευνοϊκού δανείου για επενδύσεις και β) ενίσχυση υπό μορφή ευνοϊκού δανείου για τη λειτουργία των επιχειρήσεων κατά τα τρία πρώτα έτη της δραστηριότητάς τους, μετά από την υλοποίηση και τη δοκιμή των επενδύσεων. Ορισμένος αριθμός συνεταιρισμών (25 σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες) δεν μπόρεσαν, εξαιτίας των καθυστερήσεων στην πραγματοποίηση των επενδύσεων, να αρχίσουν την παραγωγή τους πριν από το τέλος της περιόδου της προαπόσβεσης (τρία έτη) για την επιστροφή του ληφθέντος δανείου και συνεπώς δεν ήταν σε θέση να εξοφλήσουν τα δάνεια. Κατά συνέπεια, αυτές οι επιχειρήσεις δεν εδικαιούντο δανείου χρήσης. Το άρθρο 7 του περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 επιτρέπει, ουσιαστικά, τη χορήγηση μιας εκ των ενισχύσεων που προβλέπονται από τον νόμο αριθ. 37/78 στις επιχειρήσεις που, κατά την έννοια αυτού του νόμου, δεν πληρούσαν τους όρους για να τύχουν αυτής της ενίσχυσης. Ειδικότερα, το άρθρο αυτό επιτρέπει στις προαναφερθείσες επιχειρήσεις να τύχουν των δανείων χρήσης που θεσπίζει ο νόμος αριθ. 37/78, υπό τον όρο ότι το ύψος του δανείου που χορηγείται δυνάμει αυτού του νόμου να είναι ίσο ή μεγαλύτερο του χρέους που έχει δημιουργηθεί (σχετικό με τη χρηματοδότηση της επένδυσης). Το IRCAC, δηλαδή, αναπληρώνει τα υπάρχοντα χρέη με νέες πιστώσεις (δηλαδή μέρος της νέας πίστωσης χρησιμοποιείται για την εξομάλυνση του δανείου που είχε συναφθεί για την πραγματοποίηση των επενδύσεων).

(63) Η Επιτροπή, στην απόφασή της έναρξης της διαδικασίας, είχε επισημάνει ότι η ενίσχυση πρέπει να εξεταστεί υπό το φως των κριτηρίων που ακολουθεί η Επιτροπή στην εξέταση ενισχύσεων που έχουν ως σκοπό τη μείωση του χρηματοοικονομικού κόστους των δανείων που ελήφθησαν για να χρηματοδοτήσουν ήδη πραγματοποιηθείσες επενδύσεις (κριτήρια που εφαρμόζονται στις γεωργικές επιχειρήσεις και στις επιχειρήσεις της αλιείας). Βάσει αυτών των κριτηρίων, α) η ισοδύναμη σωρευτική επιδότηση των ενισχύσεων που χορηγήθησαν όταν τα δάνεια συνήφθησαν και των εν λόγω ενισχύσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό που συνήθως είναι αποδεκτό από την Επιτροπή για τις ενισχύσεις επενδύσεων [στον τομέα της παραγωγής, της μεταποίησης και της εμπορίας των προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα I (πρώην παράρτημα II)]· β) πρέπει να τηρούνται τα ενδεχόμενα όρια κατά τομέα· γ) οι ενισχύσεις πρέπει να είναι συνεπείς προς τις προσαρμογές των επιτοκίων στα νέα

[18] Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην υπόθεση 177/78 Pigs and Bacon, η Επιτροπή εναντίον McCarren, Συλλογή 1979, σ. 2161.

[19] XX Έκθεση για την Πολιτική Ανταγωνισμού, 1990, σημεία 337 και 347· XXI Έκθεση για την Πολιτική Ανταγωνισμού, 1991 σημεία 316 και 317· XXII Έκθεση για την Πολιτική Ανταγωνισμού, 1992, σημεία 503 και 504· XXIII Έκθεση για την Πολιτική Ανταγωνισμού, 1993, σημεία 547 και 548· XXV Έκθεση για την Πολιτική Ανταγωνισμού, 1995, σ. 228-240· XXVI Έκθεση για την Πολιτική Ανταγωνισμού, 1996, σ. 251-255.

[20] Ειδικά, απόφαση που πρωτοβάθμιου δικαστηρίου της 8ης Ιουνίου 1995 στην υπόθεση T-459/93, Siemens εναντίον Επιτροπής Συλλογή 1995, σ. II-1675, και η νομολογία στην οποία η απόφαση αναφέρεται.

δάνεια, τα οποία λαμβάνουν χώρα για να ακολουθούνται οι μεταβολές του κόστους του χρήματος (το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να είναι μικρότερο ή ίσο με την τροποποίηση του ποσοστού των νέων δανείων), ή πρέπει να αφορούν γεωργικές επιχειρήσεις που προσφέρουν εχέγγυα αποδοτικότητας, ιδίως στην περίπτωση κατά την οποία οι χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις που προέρχονται από τα υπάρχοντα δάνεια είναι του είδους που οι επιχειρήσεις να κινδυνεύουν να βρεθούν σε δεινή κατάσταση ή ακόμα και να πτωχεύσουν· δ) οι δυσχέρειες των επιχειρήσεων πρέπει να προέρχονται από εξωγενείς παράγοντες και όχι από παράγοντες εσωτερικούς της επιχείρησης.

(64) Οι παρατηρήσεις που υπέβαλαν οι ιταλικές αρχές δεν επιτρέπουν στην Επιτροπή να εξακριβώσει αν πληρούνται τα κριτήρια που αναφέρονται παραπάνω και να εξάγει συμπεράσματα σχετικά με το ασυμβίβαστο της ενίσχυσης με την κοινή αγορά υπό το φως των ιδίων κριτηρίων. Οι ιταλικές αρχές δεν παρέσχον πληροφορίες που να επιτρέπουν να επαληθευθεί η τήρηση των κριτηρίων που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 63 ανωτέρω στοιχεία α) και β). Σε ό, τι αφορά το κριτήριο του στοιχείου γ), οι ιταλικές αρχές, αν και διαβεβαίωσαν ότι η ενίσχυση θα εχορηγείτο μόνο στους συνεταιρισμούς που παρέχουν εχέγγυα αποδοτικότητας, συμπεριλαμβανομένων και των γεωργικών συνεταιρισμών, δεν καθόρισαν ούτε σε ποια βάση θα αξιολογούσαν τα ενδεχόμενα εχέγγυα αποδοτικότητας που θα πρόσφεραν αυτές οι επιχειρήσεις, ούτε τον τύπο των εχεγγύων που προσφέρθηκαν. Επιπλέον, δεν φαίνεται να τηρείται ούτε το κριτήριο που αναφέρεται στο στοιχείο δ), αφού από τη μια πλευρά δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι οι δυσχέρειες των εν λόγω επιχειρήσεων προκλήθηκαν από εσωτερικούς παράγοντες («για το λόγο ότι αυτές οι επιχειρήσεις αποτελούνται κυρίως από νέους άνεργους») και, από την άλλη πλευρά, δεν είναι βέβαιο ότι, χωρίς περαιτέρω επεξηγήσεις, εξωτερικοί παράγοντες όπως εκείνοι που επισήμαναν οι εθνικές αρχές [«οι τροποποιήσεις του περιφερειακού νόμου αριθ. 38/78 και η ανάγκη προσαρμογής των εγκαταστάσεων στους νέους κανονισμούς του τομέα … (που) συνεπάγεται σημαντική αύξηση του χρόνου υλοποίησης των σχεδίων»] μπορούν να προκαλέσουν τέτοια δυσκολία που να απαιτεί αυτόν τον τύπο της ενίσχυσης και να συνεπάγεται ότι οι επιχειρήσεις καθίστανται δικαιούχες γι' αυτό τον τύπο ενίσχυσης.

(65) Οι εθνικές αρχές παρατήρησαν ότι η ενίσχυση που προβλέπεται από το άρθρο 7 του νόμου αριθ. 68/95 προορίζεται για επιχειρήσεις που θα μπορούσαν να πληρούν τους όρους που απαιτούνται για τις ενισχύσεις διάσωσης κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθύνσεων για τις κρατικές ενισχύσεις που αφορούν τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων. Βάσει των κανόνων για τις ενισχύσεις διάσωσης (σημείο 3.1 των κατευθύνσεων), που εφαρμόζονται, για τις νέες κρατικές ενισχύσεις, στον αγροτικό τομέα από 1ης Ιανουαρίου 1998 ([21]), και που αντικαθιστούν τους κανόνες που αναφέρονται στην απόφαση έναρξης της διαδικασίας, «για να εγκριθούν από την Επιτροπή οι ενισχύσεις διάσωσης (…) πρέπει να: — συνίστανται σε ταμειακές ενισχύσεις υπό μορφή εγγύησης δανείων ή επιστρεπτέων δανείων που επιβαρύνονται με επιτόκιο ισοδύναμο με εκείνο της αγοράς· — να περιορίζεται το ύψος της ενίσχυσης στο ελάχιστο αναγκαίο για να διατηρηθεί η επιχείρηση σε λειτουργία (π.χ. κάλυψη των εξόδων μισθοδοσίας, των τρεχουσών προμηθειών)· — να χορηγούνται μόνο για την αναγκαία περίοδο [συνήθως όχι περισσότερο των έξι μηνών] για τον καθορισμό των αναγκαίων και υλοποιήσιμων μέτρων εξυγίανσης· — να δικαιολογούνται από οξείες κοινωνικές δυσχέρειες και να μην έχουν αδικαιολόγητα αρνητικά αποτελέσματα επί της βιομηχανικής και κοινωνικής κατάστασης σε άλλα κράτη μέλη. Ένας ακόμη όρος είναι η διάσωση να αποτελεί, καταρχήν, μια εφάπαξ πράξη. Είναι σαφώς αδύνατον να γίνει αποδεκτή μία σειρά πράξεων διάσωσης που εκ των πραγμάτων διατηρούν απλά την υπάρχουσα κατάσταση, καθυστερώντας το αναπόφευκτο και επιρρίπτοντας, εν των μεταξύ, τα υπάρχοντα βιομηχανικά, γεωργικά και κοινωνικά προβλήματα σε άλλους παραγωγούς πιο αποτελεσματικούς και σε άλλα κράτη μέλη».

(66) Οι ιταλικές αρχές παρατήρησαν ότι η ενίσχυση που προβλέπεται από το άρθρο 7 του νόμου αριθ. 68/95 προορίζεται για «επιχειρήσεις» που αντιμετωπίζουν, πριν ακόμα και από την έναρξη της παραγωγικής δραστηριότητας, μεγάλες οικονομικές δυσχέρειες και τόνισαν ότι: α) η ενίσχυση συνίσταται σε επιδότηση του λογαριασμού τόκων με επιτόκιο 4%, ισοδύναμο με εκείνο που εφαρμόζεται από το IRCAC για τις πιστώσεις στους συνεταιρισμούς· β) το μέτρο είναι τέτοιο ώστε η πίστωση χρήσης να επιτρέπει στος συνεταιρισμούς νέων να αρχίσουν ή να διατηρήσουν τη δραστηριότητα για την οποία πραγματοποιήθηκε το σχέδιο που χρηματοδοτείται σύμφωνα με την έννοια του περιφερειακού νόμου αριθ. 37/78· γ) η εν λόγω ενίσχυση, ποσού τουλάχιστον ίσου με το ποσό του ληξιπρόθεσμου χρέους, που χορηγείται σε μία δόση, δηλαδή ως εφάπαξ πράξη, χορηγείται με στόχο την εξυγίανση χρεωστικής κατάστασης που δεν επιτρέπει στο συνεταιρισμό να αντιμετωπίσει τα έξοδα έναρξης ή αρχικής διαχείρισης της δραστηριότητας που μπορεί να της επιτρέψει να καταβάλει τις δόσεις του δανείου εγκαίρως· δ) η ενίσχυση προορίζεται για ένα τομέα σε μεγάλες δυσχέρειες, με πολύ υψηλό επίπεδο ανεργίας στα πλαίσια της περιοχής της περιφέρειας.

(67) Οι παρατηρήσεις που υπέβαλαν οι ιταλικές αρχές δεν επιτρέπουν παρόλα ταύτα την επαλήθευση της τήρησης των κριτηρίων που περιγράφονται από την Επιτροπή στην ανακοίνωσή της περί ενισχύσεων διάσωσης των προβληματικών επιχειρήσεων. Ιδιαίτερα: α) δεν υπήρξε εγγύηση ότι το δάνειο θα επιβαρυνόταν με επιτόκιο ισοδύναμο με εκείνο της αγοράς (πρέπει να σημειωθεί ότι κατά την κοινοποίηση οι τόκοι των σχετικών πιστώσεων θα είχαν υπολογισθεί «σε επιτόκιο 4% ίσο με το επιτόκιο που εφαρμόζεται από το IRCAC στα δάνεια που χορηγούνται στους συνεταιρισμούς» ενώ το επιτόκιο αναφοράς που εφαρμόζεται από την Επιτροπή για την Ιταλία ήταν ίσο με 11,35% και είναι τώρα ίσο με 4,76%)· β) δεν εδόθη καμία διαβεβαίωση για το γεγονός ότι η ενίσχυση θα είχε χορηγηθεί για την αυστηρά αναγκαία περίοδο (συνήθως όχι ανώτερη των έξι μηνών) για τον καθορισμό των αναγκαίων και υλοποιήσιμων μέτρων εξυγίανσης· γ) ούτε υπήρξε εγγύηση ότι η ενίσχυση θα περιορίζετο στο ποσό που είναι αναγκαίο για να διατηρηθεί σε λειτουργία η επιχείρηση (π.χ., κάλυψη των εξόδων μισθοδοσίας, τρέχουσες προμήθειες), αντιθέτως ελέχθη ότι οι επιχειρήσεις βρίσκονται «σε μεγάλες οικονομικές δυσχέρειες πριν ακόμα αρχίσουν την παραγωγική δραστηριότητα» και ότι η ενίσχυση, της οποίας το ύψος είναι τουλάχιστον ίσο με το ληξιπρόθεσμο χρέος, θα είχε καταβληθεί «με στόχο την εξυγίανση της χρεωστικής κατάστασης που δεν επιτρέπει στον συνεταιρισμό να αντιμετωπίσει τα έξοδα έναρξης ή της αρχικής διαχείρισης της δραστηριότητας που μπορούν να της επιτρέψουν να καταβάλει

([21]) Βλέπε υποσημείωση 5.

εγκαίρως τις δόσεις του δανείου» (βλέπε αιτιολογική σκέψη 38)· δ) τέλος, δεν δόθηκαν εγγυήσεις ότι η ενίσχυση δεν θα έχει αδικαιολόγητα αρνητικά αποτελέσματα επί της βιομηχανικής και γεωργικής κατάστασης των άλλων κρατών μελών. Επιπλέον, αν και οι εθνικές αρχές βεβαίωσαν ότι η ενίσχυση προορίζεται για έναν τομέα που αντιμετωπίζει μεγάλες δυσχέρειες και παρουσιάζει υψηλό ποσοστό ανεργίας, εφόσον οι συνεταιρισμοί αποτελούνται από νέους ανέργους, δεν μπορεί να αποφανθεί ότι το μέτρο μπορεί να χαρακτηρισθεί ως ενίσχυση διάσωσης που δικαιολογείται από οξείες κοινωνικές δυσχέρειες. Τέλος, αν και οι εθνικές αρχές βεβαιώνουν ότι «η εν λόγω ενίσχυση, ύψους τουλάχιστον ίσου με το ληξιπρόθεσμο χρέος, καταβληθείσα σε μία και μόνο δόση, δηλαδή ως πράξη εφάπαξ, χορηγείται με στόχο την εξυγίανση χρεωστικής κατάστασης», υποθέτοντας ότι η επιχείρηση αντιμετωπίζει μεγάλες οικονομικές δυσχέρειες πριν ακόμα από την έναρξη της παραγωγικής δραστηριότητας, δεν είναι δυνατόν να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι ικανοποιείται ο όρος σύμφωνα με τον οποίο «καταρχήν, η διάσωση πρέπει να είναι μια εφάπαξ πράξη».

(68) Στις παρατηρήσεις τους οι ιταλικές αρχές δεν αναφέρθηκαν στην πιθανότητα να μπορεί η ενίσχυση που προβλέπεται από το άρθρο 7 του νόμου αριθ. 68/95 να πληροί τους αναγκαίους όρους για την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τις κοινοτικές κατευθύνσεις περί κρατικών ενισχύσεων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ([22]) οι ενισχύσεις για την αναδιάρθρωση πρέπει να πληρούν τους ακόλουθους γενικούς όρους: α) πρέπει να αποκαταστήσουν τη μακροπρόθεσμη αποτελεσματικότητα και να εξυγιάνουν την επιχείρηση εντός ενός λογικού χρονικού ορίου και επί τη βάσει ρεαλιστικών υποθέσεων σχετικά με τις μελλοντικές λειτουργικές συνθήκες· β) πρέπει να λάβουν μέτρα για να εξισορροπήσουν όσο το δυνατόν, τον αρνητικό αντίκτυπο επί των ανταγωνισμών· γ) το ποσό και η ένταση της ενίσχυσης πρέπει να περιορίζονται στο αυστηρά ελάχιστα αναγκαίο που να επιτρέπει την αναδιάρθρωση και πρέπει να είναι συγκρίσιμα με τα οφέλη που προβλέπονται σε κοινοτικό επίπεδο· δ) η επιχείρηση πρέπει να εφαρμόσει πλήρως το σχέδιο αναδιάρθρωσης που παρουσιάστηκε και έγινε αποδεκτό από την Επιτροπή· ε) η εφαρμογή, η πρόοδος και η επιτυχία του σχεδίου αναδιάρθρωσης πρέπει να ελέγχονται διαμέσου της υποχρέωσης παρουσίασης στην Επιτροπή εμπεριστατωμένων ετησίων εκθέσεων. Δεν έχει παρασχεθεί ούτε και προκύπτει από τις πληροφορίες που υπέβαλαν οι εθνικές αρχές απόδειξη του συμβιβάσιμου του μέτρου με τα όσα περιγράφησαν ανωτέρω.

(69) Οι όροι που διέπουν τη χορήγηση ενίσχυσης για τη διάσωση ή την αναδιάρθρωση δεν πληρούνται, αφού οι εθνικές αρχές ούτε καν αναφέρθηκαν σε ένα «υλοποιήσιμο σχέδιο αναδιάρθρωσης ή εξυγίανσης», ούτε παρέσχον αποδείξεις της δυνατότητας βελτίωσης της οικονομικοχρηματοοικονομικής αποδοτικότητας των εν λόγω επιχειρήσεων. Από τις υποβληθείσες πληροφορίες προκύπτει ότι η ενίσχυση δεν χορηγείται για νέες επενδύσεις, ούτε πληροί τους όρους που προβλέπονται από οποιοδήποτε άλλον κανονισμό για να μπορέσει να τύχει εξαίρεσης της γενικής απαγόρευσης του άρθρου 87 της συνθήκης. Έπεται ότι η υπό εξέταση ενίσχυση αποτελεί απλώς μια ενίσχυση λειτουργίας, που έχει ως στόχο την αποκατάσταση των χρεών των δικαιούχων επιχειρήσεων, τα αποτελέσματα της οποίας παύουν με την παύση της χορήγησης της ενίσχυσης. Επιπλέον, σ' αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή επιφυλάσσεται ως προς τη θέση της για το ασυμβίβαστο, με τους ισχύοντες κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, του καθεστώτος ενισχύσεων που αρχικά προβλεπόταν από τον περιφερειακό νόμο αριθ. 37/78, στον οποίο παραπέμπει το άρθρο 7 του νόμου αριθ. 68/95.

(70) Η πάγια πρακτική της Επιτροπής, για τους τομείς της γεωργίας και της αλιείας, που συμπεριλαμβάνουν την παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία των προϊόντων που προβλέπονται στο παράρτημα I, ήταν η απαγόρευση χορήγησης ενισχύσεων λειτουργίας σε όλες τις περιφέρειες, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αποτελούν αντικείμενο του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης. Από τη φύση τους, οι ενισχύσεις αυτές είναι τέτοιες που αλληλοεπιδρούν με τους μηχανισμούς των κοινών οργανώσεων των αγορών και υπερισχύουν των κανόνων ανταγωνισμού που θεσπίζει η συνθήκη ([23]). Η πρακτική αυτή έχει επιβεβαιωθεί πολλές φορές ([24]).

(71) Επειδή οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από τις ιταλικές αρχές επιβεβαιώνουν ότι στόχος του υπό εξέταση μέτρου είναι η ελάφρυνση των χρεών των δικαιούχων και δεν απαιτείται από τους δικαιούχους κανένα αντάλλαγμα που να μπορεί να θεωρηθεί ότι διευκολύνει την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή σε ορισμένες περιοχές, έχοντας υπόψη τις αρχές που καθορίζει η νομολογία ([25]), η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το μέτρο δεν μπορεί να τύχει καμίας των εξαιρέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της συνθήκης.

V. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**

(72) Υπό το φως των όσων προηγούνται, συμπεραίνεται ότι οι ενισχύσεις που προβλέπονται από τον υπό εξέταση περιφερειακό νόμο, όταν εφαρμόζονται στη γεωργία και στην αλιεία, αποτελούν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 και δεν μπορούν να τύχουν καμίας των εξαιρέσεων του άρθρου 87 παράγραφοι 2 και 3.

(73) Εντούτοις, έχοντας υπόψη το γεγονός ότι το άρθρο 9 του υπό εξέταση περιφερειακού νόμου αριθ. 68/95 εξαρτά ρητώς τις παρεμβάσεις που προβλέπει αυτός ο νόμος από τον καθορισμό των διαδικασιών του άρθρου 93 (νυν άρθρο 88)

([22]) Βλέπε υποσημείωση 5.

([23]) Βλέπε υποσημείωση 18.

([24]) Βλέπε υποσημείωση 19.

([25]) Βλέπε υποσημείωση 20.

παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης, καθώς και τη δήλωση των ιταλικών αρχών κατά την οποία η χρηματοδότηση που προβλέπεται από τα άρθρα 1 και 6 του ίδιου περιφερειακού νόμου εχάθη τελείως (αιτιολογική σκέψη 28), συνεπάγεται ότι οι διαδικασίες καταβολής των υπό εξέταση ενισχύσεων ανεστάλησαν και συνεπώς στα πλαίσια της παρούσας απόφασης δεν χρειάζεται να δοθεί εντολή ανάκτησης των ενισχύσεων που θέσπισε ο περιφερειακός νόμος αριθ. 68/95,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι κρατικές ενισχύσεις που θεσπίζονται από τα άρθρα 1, 3, 5, 6 και 7 του νόμου αριθ. 68/95 της 27ης Σεπτεμβρίου 1995, της περιφέρειας της Σικελίας, υπέρ επιχειρήσεων των κλάδων της γεωργίας και της αλιείας είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

Η Ιταλία υποχρεούται να μην εκτελέσει τις ενισχύσεις του άρθρου 1 και να προβεί στην κατάργησή τους.

Άρθρο 3

Η Ιταλία, εντός δύο μηνών από τη γνωστοποίηση της παρούσας απόφασης, θα πληροφορήσει την Επιτροπή για τα μέτρα ευθυγράμμισης που έλαβε.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ιταλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 22 Δεκεμβρίου 1999.

Για την Επιτροπή
Franz FISCHLER
Μέλος της Επιτροπής